

**Notulen van het verhandelde in de vergadering  
van Provinciale Staten van Utrecht  
gehouden op 27 mei 2020**

---

# Bladwijzer

## op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

### Vergadering 27 mei 2020

---

#### **BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN**

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 maart 2020, dienst/sector BDV, nummer PS2020BEM07, inzake algemeen belang-besluit verhuur Statenzaal, foyer en bijbehorende vergaderruimtes.

Daartoe besloten

PS2020BEM07

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 april 2020, dienst/sector SGU, nummer PS2020BEM06, inzake wijziging Gemeenschappelijke regeling RRK t.b.v. eventuele tweede herbenoeming lid/directeur RR.

Daartoe besloten

PS2020BEM06

Amendement A15, ingediend door de fractie van de SP, inzake hardheidsclausule alleen unaniem.

Het amendement is verworpen.

Daartoe besloten

#### **FINANCIËLE AUDIT COMMISSIE**

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 april 2020, dienst/sector SGU, nummer PS2020FAC05, inzake zienswijze begroting 2021 Randstedelijke Rekenkamer.

Daartoe besloten

PS2020FAC05

#### **MILIEU EN MOBILITEIT**

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 maart 2020, dienst/sector MOB, nummer PS2020MM05, inzake uitbreiding P+R Breukelen.

Daartoe besloten

PS2020MM05

Amendement A14, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake invoering betaald parkeren P+R Breukelen.

Het amendement is verworpen.

Daartoe besloten

Motie M17, ingediende door de fractie van de SP, inzake gevaarlijke bocht Station Breukelen zo snel mogelijk aanpakken.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

#### **RUIMTE, GROEN en WATER**

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 april 2020, dienst/sector LFO, nummer PS2020RGW02, inzake IGP Realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke Ontkiemt.

Daartoe besloten

PS2020RGW02

#### **STATEN (provinciale)**

Vaststelling agenda.

Afscheid van de Statenleden mevrouw drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers te Zeist (CDA) en mevr. W.A. de Boer-Leijnsma te Eemnes (PvdA).

Onderzoek geloofsbrieven van mevrouw M. Welschen-Van der Hoek te Zeist (CDA) en mevrouw A. Krijgsman te Utrecht (PvdA).

Beëdiging van mevrouw M. Welschen-Van der Hoek te Zeist (CDA) en mevrouw A. Krijgsman te Utrecht (PvdA).

Beëdiging van commissielid mevrouw D. de Kruif te Woudenberg (CDA).

Mondelinge vragen van mevrouw Poppe over de fraude van Keolis bij de levering van elektrische bussen uit China.

Mondelinge vragen van de heer Dinklo over de eventuele komst van minderjarige vluchtelingen in Griekenland.

Lijst moties en termijnagenda Provinciale Staten.

Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 4 maart 2020.

Voorstel van Gedeputeerde Staten 25 mei 2020, dienst/sector SGU, nummer PS2020PS05, inzake benoeming plaatsvervangend voorzitter Commissie Milieu en Mobiliteit.

Daartoe besloten

PS2020PS05

Voorstel van Gedeputeerde Staten 18 mei 2020, dienst/sector SGU, nummer PS2020PS06, inzake besluit op advies Awb-adviescommissie over klacht inspreker M&M.

Daartoe besloten

PS2020PS06

Motie M18 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van D66, ChristenUnie en PvdD, inzake duidelijkheid behandeling concept-RES.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Motie M19 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van het FvD, inzake bescherm de Utrechtse Heuvelrug.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

---

# Presentielijst vergadering 27 mei 2020

---

|              |  |
|--------------|--|
| Voorzitter:  | mr. J.H. Oosters, commissaris van de Koning  |
| Griffier:    | mevr. mr. C.A. Peters  |
| GroenLinks   | dhr. J.J. Bart, Utrecht<br>mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede<br>mevr. M. van Elteren, Woudenberg<br>mevr. mr. N.M. Groen MA, Doorn<br>mevr. M. de Jong, Utrecht<br>dhr. dr. A.R.S. Karataş, Utrecht<br>dhr. ing. D.A. Oude Wesselink, Utrecht<br>mevr. T.M.S. Vrielink, Amersfoort |
| VVD          | dhr. mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn<br>mevr. J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht<br>dhr. drs. B.C. de Jager, Loenen<br>dhr. V.C. Janssen, Amersfoort<br>dhr. drs. A.H.L. Kocken, Utrecht<br>mevr. O. de Man, Zeist<br>dhr. A.G. van Schie, Utrecht<br>mevr. mr. S.F. van Ulzen, Zeist           |
| FvD          | dhr. S.A. Berlijn, Utrecht<br>dhr. drs. E.H.R. Dinklo, Driebergen<br>dhr. M.C. Fiscalini, Maarssen<br>mevr. N.J.F. Pouw-Verweij MSc<br>dhr. W.J.A. Weijers, Zeist<br>dhr. J.C. van Wijk, Zeist   |
| D66          | mevr. H. Chidi, Amersfoort<br>dhr. M.J. de Droog Msc RA, Utrecht<br>dhr. drs. E.A. Kamp, Doorn<br>mevr. L.E. Veen, Utrecht<br>mevr. ir. M. de Widt MPM, Utrecht  |
| CDA          | dhr. ing. D.G. Boswijk, Wilnis<br>mevr. T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten<br>mevr. M. Welschen-Van der Hoek, Zeist<br>dhr. C. Westerlaken, Lopik<br>dhr. W.G.J. Wijntjes RA, Nieuwegein   |
| PvdA         | mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht<br>mevr. A. Krijgsman, Utrecht<br>mevr. M. Lejeune-Koster, Linschoten<br>dhr. H.O. Suna, Soest  |
| ChristenUnie | mevr. N. de Haan-Mourik, Amersfoort<br>dhr. J.A. de Harder, Bunschoten-Spakenburg<br>dhr. drs. J.H. van Oort, Utrecht<br>mevr. H.J. Rikkoert Msc, Utrecht  |
| PvdD         | mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg<br>dhr. W. van der Steeg, De Meern  |
| PVV          | mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest<br>dhr. R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin   |
| SP           | dhr. M.E.J. Eggermont, Utrecht<br>mevr. A.M. Poppe, IJsselstein  |
| DENK         | mevr. H. Bittich, Utrecht  |
| 50Plus       | mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland  |
| SGP          | dhr. ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst  |

Afwezig: -

**Leden van Gedeputeerde Staten:**

mevr. drs. H.G.J. Bruins Slot, Utrecht  
dhr. ir. H.P. van Essen, Utrecht  
dhr. ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort  
dhr. A.J. Schaddelee, Houten  
dhr. R.C.L. Strijk, Utrecht

## Opening.

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van Provinciale Staten van Utrecht. Ik heet u allen van harte welkom bij deze statenvergadering van 27 mei 2020. Het is heel fijn dat de mensen die onze vergadering willen volgen dat via de livestream kunnen doen. Hen die de livestream bekijken, heet ik van harte welkom bij onze vergadering. Ik vraag op voorhand enig mededogen omdat het voor Provinciale Staten de eerste digitale vergadering is. Niet alles zal vlekkeloos verlopen, maar het is belangrijk dat wij in staat zijn om met elkaar het debat te voeren over vraagstukken die in de provincie spelen en dat wij aan het eind van de vergadering besluiten kunnen nemen.

Ik vraag u om een aantal punten in acht te nemen. In ieder geval dat u uw microfoon uitzet als u niet aan het woord bent. Dat is een nodige regel, zodat het geluid niet teveel gaat rondzingen. U kunt zelf kiezen of u uw camera aan laat gedurende de vergadering als u niet aan het woord bent. Uiteindelijk moet u wel uw camera aanzetten als u aan het woord bent, zodat wij kunnen vaststellen dat u het bent die spreekt.

Ik hoor van de techniek dat de livestream nog geen geluid heeft. Ik schors de vergadering totdat dit is opgelost.

*Schorsing van 13.04 uur tot 13.10 uur.*

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. De vergadering zal volgens het normale reglement van orde verlopen, maar er zijn wel een aantal uitzonderingen. De eerste uitzondering is dat voor de presentielijst de griffier uw namen zal noemen in alfabetische volgorde. Als zij dat gedaan heeft, dan vraag ik degene wiens naam is genoemd om te antwoorden met camera en geluid aan: "Voorzitter, voornaam achternaam en partij, is present." Dat is de procedure. Dat gaan wij mogelijk 49 keer doen, gevolgd door de aanwezige collegeleden. Daarna kunnen wij echt met de vergadering beginnen.

De tweede afspraak is dat wij werken zonder spreektijden, maar wel onder de afspraak dat wij onze inbreng zo kort en bondig mogelijk houden en zoveel mogelijk aan te sluiten bij een spreker die iets gezegd heeft wat u zou willen zeggen. Dat verzoek heb ik nadrukkelijk bij de gedeputeerden neergelegd dat zij kort en bondig zullen antwoorden. De ervaring van de commissievergaderingen leert dat dit het beste resultaat geeft in een digitale vergadering.

Ten derde kunt u interrumpen tijdens het debat. Ik vraag u daarvoor het teksticoontje te gebruiken waarin u kunt aangeven dat u wilt interrumpen. Dan zal ik u het woord geven. De griffier helpt mij om dat in de gaten te houden. Doe dat direct op het punt waar de spreker mee bezig is en probeer uitweidingen te voorkomen. Dat zijn de belangrijke afspraken.

Voor de volgorde: ik begin met het vaststellen van uw aanwezigheid. Dan gaan wij de agenda afhandelen zoals u deze is aangereikt. Steeds als er een debat is geweest en u klaar bent met uw inbreng in de eerste termijn vanuit de Staten, zal ik de vergadering kort pauzeren om de gedeputeerde de beantwoording op orde te laten brengen. Wij blijven dan live in de stream en wachten op het seintje van de betrokken gedeputeerde om te starten met de beantwoording.

Wij schorsen de vergadering op het verzoek van een van de leden daartoe. Wij zullen in ieder geval voorafgaand aan de agendapunten stemverklaringen en stemming de vergadering schorsen. Wij zullen dan bepalen hoe lang die schorsing moet zijn. Dat biedt u de gelegenheid om met uw fractie of andere statenleden te overleggen over uw stemgedrag. Dan heropen ik de vergadering en vraag ik de griffier opnieuw om vast te stellen dat u allemaal aanwezig bent. Het is belangrijk om te weten wie aan de vergadering deelneemt en wie uiteindelijk een stem gaat uitbrengen. Dat is langdradig, maar het is niet anders. Daarna gaan wij op een normale manier stemmen, zij het dat ik aan de fractievoorzitters vraag wat het stemgedrag van hun fractie is voor het punt dat dan aan de orde is. Ik moet de controlevraag stellen of het voor alle leden van de fractie geldt. Op het moment dat dit niet het geval is, dan verzoek ik het statenlid dat een afwijkend stemgedrag wil laten horen om de camera en het geluid aan te zetten

en die stem uit te brengen. Dat is de enige manier om vast te stellen dat ieder statenlid zelf zijn of haar stem uitbrengt.

Het fractievoorzittersconvent heeft na een goed gesprek besloten om Provinciale Staten en de commissies voorlopig digitaal te laten verlopen. Half juni zullen wij opnieuw met elkaar overleggen of dat standpunt moet worden herzien, mede met het oog op de geplande statenvergadering van 8 juli en 15 juli. Wij zullen ervoor zorgen dat de positie van de individuele statenleden wordt meegenomen in dat besluit.

De griffier gaat eerst uw aanwezigheid vaststellen. Ik vraag de griffier de namen in alfabetische volgorde voor te lezen en het lid dat zijn naam hoort zegt dan: "Voorzitter, voornaam achternaam partij, present."

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het lukt mij niet om mijn beeld aan te krijgen. Ik ga even wat regelen met de technische dienst en hoop zo snel mogelijk de verbinding opnieuw op te starten.

De VOORZITTER: Wij stellen vast dat mevrouw d'Hondt opnieuw probeert in te loggen en dan present kan zijn. Bij de stemming zullen wij dat opnieuw controleren.

*De griffier noemt de namen in alfabetische volgorde.*

De VOORZITTER: Ik constateer dat alle leden aanwezig zijn.

#### **Vaststellen agenda.**

De VOORZITTER: Voordat ik in uw kring kijk of er leden zijn die het woord willen voeren over het vaststellen van de agenda, heb ik een aantal voorstellen. Ik stel voor om agendapunt 10 'benoeming plaatsvervangend voorzitter commissie Milieu en Mobiliteit' een hamerstuk te laten zijn. Hetzelfde geldt voor het agendapunt 11 'besluit op het advies Awb-adviescommissie over klacht inspreker M&M'.

Het tweede voorstel is dat wij gisteren en vandaag twee moties vreemd aan de orde van de dag hebben ontvangen. De eerste betreft de duidelijke behandeling van de concept-RES en de tweede betreft de bescherming van de Utrechtse Heuvelrug. Beide moties zijn niet ingediend binnen de termijn die u met elkaar hebt afgesproken. In de veronderstelling dat u kennis heeft kunnen nemen van deze moties vreemd aan de orde van de dag en dat deze worden toegelicht tijdens deze vergadering, is mijn voorstel om deze onder agendapunt 17a en 17b te behandelen.

Dat zijn mijn mededelingen en voorstellen ten aanzien van de agenda. Ik kijk of u daarop een reactie heeft. Het beste is dat ik een rondje langs de fracties ga maken om de fractievoorzitters hierover het woord te geven. Ik begin bij mevrouw Boelhouwer van GroenLinks.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks is akkoord met het eerste voorstel betreffende de hamerstukken. Wat betreft de moties vreemd aan de orde van de dag zijn deze blijkbaar te laat ingediend. GroenLinks is echter voor het behandelen hiervan in deze statenvergadering, omdat het belangrijk is dat de statenleden hun democratisch recht kunnen inzetten in deze vergadering. Bij agendapunt 17a denken wij dat de Staten gebaad is bij duidelijkheid over dit agendapunt.

De VOORZITTER: Mevrouw Boelhouwer zat op het randje om iets inhoudelijks over de motie te zeggen. Ik geef u alleen het woord om mij te laten weten of u het goed vindt om de moties te behandelen.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD gaat akkoord met de hamerstukken. De VVD is niet voor het behandelen van de moties vreemd aan de orde van de dag, want deze zijn niet actueel en beide onderwerpen staan geagendeerd voor de commissievergadering van juni. Daar horen deze onderwerpen thuis.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! Het FvD gaat akkoord met de hamerstukken en de behandeling van de beide moties vreemd aan de orde van de dag.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA gaat akkoord met beide voorstellen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 gaat akkoord met beide voorstellen.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het PvdA gaat akkoord met de hamerstukken en het behandelen van beide moties vreemd aan de orde van de dag. Een belangrijk argument daarvoor is dat wij voldoende tijd hebben vandaag om daar goed kennis van te nemen.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie gaat akkoord met beide voorstellen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb alleen een opmerking over de motie vreemd aan de orde van de dag over de concept-RES. Deze grijpt in op de orde die wij hebben. Het is raar als je dit buiten de termijn doet van de andere orde. Het is vreemd dat PS wil ingrijpen op de orde. Het behandelen van deze motie vreemd aan de orde van de dag is niet aan de orde.

De VOORZITTER: U doet wat ik heb gevraagd om niet te doen. U mag dit straks eventueel herhalen, want ik zie aankomen dat deze motie vreemd aan de dag vandaag behandeld wordt.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD gaat akkoord met beide voorstellen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP heeft geen probleem met beide voorstellen.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP gaat akkoord met beide voorstellen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus gaat met moeite akkoord met beide voorstellen. Ik ben benieuwd hoe het gaat als een motie vreemd aan de orde van de dag de volgende keer opnieuw buiten de orde wordt ingediend.

Mevrouw BITTICH (DENK): Mijnheer de voorzitter! DENK heeft met beide voorstellen geen moeite.

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

**Afscheid van de Statenleden mevrouw drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers te Zeist (CDA) en mevr. W.A. de Boer-Leijnsma te Eemnes (PvdA)**

De VOORZITTER: Wij zijn aangekomen bij een bijzonder moment in onze vergadering. Vandaag is dit extra bijzonder, omdat het in digitale omstandigheden plaatsvindt. Het is belangrijk genoeg om in uw kring en via de livestream stil te staan bij het afscheid van twee van onze statenleden: mevrouw Maasdam van het CDA en mevrouw De Boer van de PvdA. Ik zal eerst mevrouw Maasdam toespreken. Door de omstandigheden kan ik niet de normale hoffelijkheidseisen in acht nemen door keurig mijn jasje dicht te knopen en achter het spreekgestoelte te gaan staan. Ik hoop dat mevrouw Maasdam en mevrouw De Boer mij dat vergeven en dat de tekst sprekend genoeg zal zijn om daaruit de waardering op te maken die ik heb voor het werk dat beide leden voor Provinciale Staten hebben verricht. Ik begin met het toespreken van mevrouw Maasdam.



Beste Mirjam, nog geen jaar geleden sprak ik jou toe op dezelfde plek bij jouw afscheid als gedeputeerde. "Jij bent primair van de goede relaties", zei ik toen. "Van de sfeer die nodig is om samen dingen te bereiken. Niemand zal tevergeefs een beroep op jou doen." In die persoonlijke karakterisering is het afgelopen jaar wat mij betreft helemaal geen verandering gekomen. Hoe kan het ook anders; wat en wie wij in onze kern zijn verandert niet. Die kern ga ik vandaag nog eens voor het voetlicht brengen nu wij afscheid van jou nemen als lid van Provinciale Staten. Dat doe ik aan de hand van enkele quotes.

1. Vanuit jouw eigen positie heb je altijd gelijk. De ander dus ook. Dat besef maakt de weg vrij voor gedeelde oplossingen vanuit ieders eigenheid.
2. De beste oplossingen maak je met iedereen die deel is van de situatie. Ruimtegevend aan ieders positie, ervaringen, meningen en gevoelens en koersend op een plan van allemaal.
3. Zelf besluiten nemen en regie voeren over je eigen aandeel in de oplossing. Daarvan worden mensen en organisaties beter.

Dit zijn drie inspirerende citaten die verwijzen naar het algemene belang van diversiteit, inclusiviteit en eigenaarschap. Dit zijn begrippen die jou drijven en die jouw functioneren in dit Utrechtse gremium hebben gestuurd en gekenmerkt.

De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik de citaten heb geplukt van de website van de stichting Kringwijs, waar jij al drieënhalve jaar lid van de Raad van Toezicht bent. Deze nevenfunctie zegt veel over wat jou voor ogen staat: een samenleving waarin mensen over hun verschillen heen stappen en elkaar opzoeken om mee te denken over effectieve oplossingen. Een samenleving waarin burgers, organisaties en de overheid de handen ineen slaan om tot het beste resultaat te komen. Dat vind ik, zeker in deze tijden van crisis en gedeeltelijke lock down, meer dan nastrevenswaardig.

Vanaf 2011 ben jij actief betrokken geweest bij de provincie Utrecht als Statenlid, fractievoorzitter en gedeputeerde landelijk gebied, natuur, transformatieopgave en omgevingsvisie. Of het ging over de decentralisatie van de jeugdzorg, het vitaal platteland, de landbouw of de economie, jij hebt het altijd met volle inzet en plezier gedaan. Daarbij luidde jouw adagium: 'Wij doen het samen'. Dat is bij jou geen holle frase, maar betekent iets heel concreets. Dit betekent namelijk dat jij niet uitgaat van tegenstellingen tussen mensen en groepen, maar op zoek gaat naar wat hen bindt. Daarbij stel jij de kracht van de gemeenschap centraal.

Jij hecht niet aan oplossingen van bovenaf, maar aan oplossingen vanuit de mens zelf. Dat verklaart jouw toezichtsfunctie bij de stichting Eigen Kracht Centrale, een organisatie die mensen aanspoort tot eigen regie binnen de hulpverlening. Dit verklaart tegelijk jouw decennialange lidmaatschap van het CDA. Volgens jou is dit de enige partij die de mensen en de maatschappij centraal stelt. Wel over dat laatste zal ik en anderen die met deze livestream verbonden zijn nog wel even willen doorpraten, maar dat doen wij dan bij een andere gelegenheid.

Beste Mirjam, ik heb jou leren kennen als een betrokken Statenlid. Jij bent analytisch, veelzijdig en snel schakelend. Jij bent een goede sparringpartner en een uitstekende debater. Jij bent iemand die haar bijdrage steevast begon met een kleine kwinkslag om daarmee het ijs te breken. Politieke handigheid kan jou niet worden ontzegd. Als gedeputeerde wist jij zaken waarin niet al te veel voortgang zat of waarover nog veel discussie mogelijk was, kundig te 'framen' als 'work in progress'. Dit hoort allemaal bij het spel om dingen voor elkaar te krijgen; het spel dat in deze zaal gespeeld wordt.

Jij gaat deze zaal verlaten, omdat jij tot iets groters bent geroepen. Het Interprovinciaal Overleg wordt jouw nieuwe werkring en het stikstofdossier jouw nieuwe uitdaging. Het met statenwerk is dat moeilijk te verenigen, want gedeputeerden kunnen zich in hun beleid baseren op IPO-adviezen. Dat zou jij dan weer moeten gaan beoordelen in jouw rol als Statenlid. Scherp en alert zoals jij bent, onderken jij de onwenselijkheid van deze constellatie en combinatie. Daarin ben jij te prijzen. Dit betekent helaas dat jij verloren bent voor de Provinciale Staten van Utrecht. Dat ben jij niet voor de goede zaak, want jij gaat jouw kennis, kunde en ervaring inzetten voor alle provincies. Bij Utrecht mogen wij ons echter rijk rekenen dat ons lijntje met jou kort is en naar wij hopen kort zal blijven. Dat is mooi bij dit belangrijke dossier. Stikstof vraagt een aanpak met breed draagvlak, diversiteit, inclusiviteit en eigenaarschap. Ik verwacht dat jij met jouw verbindende persoonlijkheid hierin veel kunt betekenen.

Beste Mirjam, heel hartelijk dank voor alles wat jij voor de provincie Utrecht hebt gedaan. Ik wens jou heel veel succes bij het vervolg van jouw loopbaan. Dankjewel.

Normaal gesproken klatert het applaus van de tribunes, maar ik zie dat u het daar allemaal mee eens bent. (Applaus)

Vanzelfsprekend horen er bij een afscheid bloemen en de roemer die wij allemaal tegemoet kunnen zien bij het afscheid bij Provinciale Staten. De cadeaus komen zo snel mogelijk naar jou toe.

Jouw fractievoorzitter Derk Boswijk heeft het woord gevraagd. Ik heb begrepen dat jij daarna graag nog reageert.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! De woorden van de commissaris kan ik moeilijk overtreffen. Toch ga ik kort iets zeggen namens de CDA-fractie en namens mijzelf.

Mirjam, ik ken jou zowel als fractievoorzitter, als gedeputeerde en collega en ben jou persoonlijk veel schuldig. Ik kan jou typeren aan twee dingen. In eerste instantie is dat lef. Ik herinner mij onze eerste kennismaking nog, zes jaar geleden, toen jij wilde weten wie de oud-PVV-stemmer was die opeens bij het CDA terecht kwam. Wij hadden meteen een klik en jij gaf mij al het vertrouwen en de vrijheid om met een paar maanden ervaring het eerste initiatiefvoorstel namens het CDA in te dienen. Ik had er toen veel waardering voor dat jij mij die kans gaf, want je moest maar zien hoe het zou aflopen. Dat typeert jou.

Het andere dat jou typeert, is dat jij jezelf goed kunt wegcijferen. Ondanks alle bagger die jij de laatste periode over jou heen hebt gekregen, ben jij je blijven inzetten voor onze mooie provincie. Bij het begin van deze statenperiode heb jij geconcludeerd dat de provincie na een heftige periode nieuwe gezichten nodig had. De nieuwe energie die wij in deze periode voelen, is dankzij jouw offer. De fractie heeft ontzettend veel waardering voor de inzet die jij getoond hebt en voor de manier waarop jij Hanke hebt geholpen.

Dit is jouw derde afscheid bij Provinciale Staten, dus ik verwacht dat er nog wel een keer een komt. Tot die tijd gaat het jou goed.

De VOORZITTER: Tot slot is het woord aan mevrouw Maasdam.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Dank voor deze hele mooie woorden. Aan de ene kant zou ik zeggen dat het herkenbaar klinkt. Aan de andere kant ben ik wel een beetje een bescheiden mens en krijg ik er blosjes van op mijn wangen.

Het is heel herkenbaar wat de voorzitter zegt. Ik ben vandaag van plan om geen echte statements af te geven, maar de voorzitter heeft mij uitgelokt om iets over Kringwijs en Eigen Kracht Centrale te zeggen. Met name Eigen Kracht Centrale is een stichting waarover ik mij zorgen maak in deze tijd van corona en de decentralisatie van de jeugdzorg. Daar wil ik iedereen op wijzen. Het is een prachtig instituut wat nog wat zorg en aandacht nodig heeft.

Derk, onwijs bedankt voor de mooie woorden. Ik weet heel zeker dat de CDA-fractie het hartstikke goed gaat doen zonder mij en onder jouw leiding met de nieuwe aanwas.

Ik heb een korte speech voorbereid. Dit is geen inhoudelijke speech. Dit is voor mij een heel bijzonder moment, want het is de eerste digitale statenvergadering en voor mij het moment om afscheid te nemen. Ik ben bijna tien jaar actief geweest in de Staten van Utrecht en ik had zo graag afscheid genomen van achter het kathedert in de statenzaal. Niet alleen omdat ik het heerlijk vindt om achter de microfoon te staan – dat blijft verslavend –, ook zou ik jullie allemaal graag live willen zien. Ik vind het ontzettend jammer dat dit niet lukt. Ik kom zeker langs om jullie nog een keer te zien.

Tien jaar geleden ging alles nog met papier. Ik herinner mij de enorme stapels die elke maand kwamen en de papierbak zat elke maand tot de nok toe gevuld. Degene die samen met mij in 2011 begonnen zijn zullen zich dat herinneren. Ik ben blij dat dat tijdperk achter ons ligt. Wat ik echter niet had voorzien, is dat de digitalisering zo hard ging dat wij inmiddels digitaal vergaderen. Dit is een stap die ik

overigens alleen van de zijlijn heb meegemaakt, omdat ik in maart mijn afscheid al had aangekondigd. Dat is allemaal vertraagd door het coronavirus.

Vandaag ga ik afscheid nemen. Ik bedank iedereen die zich in al die tijd dat ik actief ben geweest met hart en ziel heeft ingezet voor het democratische proces in de provincie. Dit zijn natuurlijk mijn collega Statenleden, maar waar zouden wij zijn zonder griffie en technische dienst. In het bijzonder noem ik Cor van Erp, want ik ben heel wat keren met mijn iPad naar hem toegestapt. Waar zouden wij zijn zonder bodes, de catering, sprekers, toehoorders, pers en alle mensen om onze ellenlange statenvergaderingen transparant en aangenaam te laten verlopen, zodat de volksvertegenwoordigers optimaal hun rol kunnen vervullen. Ik waarschuw mijn opvolgers voor de ellenlange statenvergaderingen. Laat je hierdoor niet ontmoedigen. Op een of andere manier is het diepgeworteld in onze cultuur om lang te vergaderen. Ik hoorde de voorzitter zojuist een poging doen om het kort te houden, maar het zit in onze genen. Ik ben bang dat wij dit er niet uit krijgen. Wij hebben dit vaak geprobeerd, maar wie weet gaat het lukken door de digitalisering.

Mijn eigen fractie, die ga ik ontzettend ga missen, wens ik heel veel succes. Ik weet zeker dat jullie er iets heel moois van gaan maken zonder mij. Ik bedank iedereen en niet in de laatste plaats de voorzitter.

De VOORZITTER: Dank voor de mooie woorden mevrouw Maasdam.

Dan is aan mij het woord om het afscheid in te luiden van het tweede statenlid dat tijdens deze vergadering zal vertrekken. Dat is Wilma de Boer van de PvdA. Wilma is wel in het Provinciehuis aanwezig. Ik zal haar straks fysiek de bloemen en de roemer met de gepaste afstand overhandigen. Wij zullen dan een foto maken van deze bijzondere gelegenheid. Ik ga Wilma eerst toespreken.

Beste Wilma, 'beeldend', zo noemde ik de woorden die jij op 25 september 2019 in deze zaal uitsprak tijdens jouw maidenspeech als provinciale statenlid voor de PvdA. Jij deelde best veel over jouzelf, bijvoorbeeld dat jij je verkiesbaar had gesteld omdat er in Utrecht naar jouw idee te weinig vertegenwoordiging was vanuit de plattelandsgemeenten. Jij vond dat het anders moet met het buitengebied, de natuur, het landschap en het boerenbedrijf. Jij vond dat boeren niet overal de schuld van moeten krijgen en dat wij in deze mooie provincie voorop moeten lopen met plannen waarin wij de ruimte eerlijk verdelen tussen de concurrenten op ons grondgebied, namelijk: wonen, energievoorziening, natuur en voedselvoorziening. Het is geen onverwachte boodschap voor iemand die haar jeugd al fierljeppend en galopperend op een pony over de uitgestrekte weides van Friensland doorbracht. Dit was een tijd waarin jij ontelbare koeienstaarten hebt gewassen en tussendoor het huisvarken leerde hordespringen. Jouw voorliefde voor het agrarische laat zich verklaren. Jij spreekt met kennis binnen dit dossier zonder stadse fratsen en recht op het doel af.

Met twee overgrootvaders die streden voor de arbeidersbeweging en een vooruitstrevende beppe komt jouw voorliefde voor het socialisme niet uit de frisse Friese lucht vallen. In jouw eigen woorden: "De keuze voor de PvdA was erfelijk." Het eerste grondbeginsel van deze partij: het recht op een fatsoenlijk bestaan voor iedereen, is de leidraad bij alles wat jij doet. Niet aflatend zet jij je in voor een eerlijke samenleving waarbij elk mens van waarde is en kan meedoen. Die drive heb jij in de Staten vanaf maart 2019 nadrukkelijk laten zien met in jouw portefeuille natuur en landbouw, water, bodemdaling, faunabeheer, gezonde leefomgeving en dierenwelzijn. Iedereen een passende en betaalbare woning. Gratis openbaar vervoer voor mensen die het niet zelf kunnen betalen. Een duurzaam landbouw die de grenzen van de planeet erkent, dierenwelzijn waardeert en een eerlijke verdeling kent van verdiensten in de keten. Zo was jij vanaf maart 2019 bezig om samen met anderen ervoor te zorgen dat Utrecht de gelukkigste provincie van Nederland wordt. Daarnaast was jij actief in de commissie Bestuur, Europa en Middelen (BEM). Jij nam met plezier de voorzitterstaken van Karin Boelhouwer over, waarmee jij jouw meerwaarde als plaatsvervangend voorzitter M&M toonde.

Wij kennen jou als een aimabele en originele persoonlijkheid en een prettige collega. Wel met een verleden. Daarmee bedoel ik niet dat jij sinds 1993 in verschillende functies werkzaam bent als adviseur

in strategische corporate en crisiscommunicatie. Nee, ik bedoel een verleden in Eemnes. Dit specifieke verleden breekt de provincie Utrecht op. Van 2010 tot juli 2019 was jij voorzitter van de PvdA-fractie in Eemnes. Als wethouder had jij een omvangrijke portefeuille wat resulteerde in een bredere band met deze gemeente. Bovendien woon jij al bijna drie decennia in deze mooie gemeente; Eemnes is jouw dorp. Loyaliteit aan jouw dorp gaf de doorslag voor jouw terugkeer in de lokale politieke arena. Daarnaast toon jij loyaliteit aan jouw partij die continuïteit in het gemeentebestuur belangrijk vindt. Ook al moeten zij daarvoor een bevlogen politica aan de Archimedeslaan 6 schaken. De achterblijvers troosten zich met de gedachte dat het niet jouw bedoeling was om zo snel te vertrekken. "Het beviel goed om Statenlid te zijn, maar als je dorp een beroep op je doet, dan heeft dat prioriteit.", zo heb jij dat zelf gezegd. Het zij jou vergeven.

Mogelijk wordt jouw band met Eemnes nog breder, gezien de omvangrijke portefeuille die jou als een van de twee wethouders wacht. Naast volksgezondheid, beslaat jouw portefeuille huisvesting, jeugdzorg, onderwijs, sport en verenigingsleven, bibliotheek, kunst en cultuur, milieu, klimaatbeleid en duurzaamheid. Het is goed dat jij van een drukke agenda houdt. Overigens ben jij inmiddels al in functie en heb jij het naar jou zin. Ik vind het leuk dat jij een zichtbare bestuurder bent, gezien het aantal tweets en retweets. Gaat het niet over corona-gerelateerde maatregelen, dan gaat het wel over paasbrood, een bloemenbon voor 80-plussers, de invoering van statiegeld voor kleine flesjes en blikjes, de energietransitie, aandacht voor kindvluchtelingen in Griekenland, buurtsport, investeren in de cultuursector en de IJsvogel. Het is mooi dat jij tegelijk blijft opereren binnen de vertrouwde provinciale contouren. Dat garandeert dat wij elkaar blijven zien.

Heel hartelijk dank voor alles wat jij voor het Utrechtse hebt betekend. Ik wens jou heel veel succes. (Applaus)

Mevrouw Lejeune, de fractievoorzitter dan de PvdA, heeft het woord gevraagd.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wat kan ik nog toevoegen aan deze mooie woorden? Ik ga het toch proberen.

Lieve Wilma, toen was jij opeens weg. Zomaar. Middenin een crisis die de hele wereld bezig hield, had de PvdA-fractie van de provincie Utrecht haar eigen crisis. Wat zeg jij? Jij bent gevraagd om wethouder te worden in Eemnes? Wat jij daarop geantwoord had, hoefde ik jou niet te vragen. Natuurlijk had jij volmondig ja gezegd. En jij hebt groot gelijk, zoals wel vaker.

Toen wij elkaar ongeveer twee jaar geleden leerden kennen, was jij 'die nieuwe' uit een voor mij vrij onbekend deel van de provincie. Jij bent ambitieus, levendig, warm en staat met de voeten in de klei. Na jarenlang raadslid en fractievoorzitter in Eemnes te zijn, wilde jij jouw politieke horizon verbreden. Ik weet nog onze eerste kennismaking. Jij kwam naast mij zitten tijdens een vergadering van het gewest en ik dacht meteen: "Wat een leuke meid, die Wilma. Dat gaat helemaal goed komen."

Wij gingen campagne voeren. Het was erop of eronder en wij gaven een linkse hoek in de boksring bij RTV Utrecht. Als een stel tieners stonden wij daar ons idool en lijsttrekker Rob aan te moedigen. Wij gingen op de 'rode tour' in de dubbeldekkerbus, gingen rozen uitdelen en hadden leuke gesprekken op straat. Toen het echte werk begon, bleek jij een ware kenner op het gebied van natuur en landbouw. Jij wist waarover jij sprak en bleek standvastig als een echte Friezin. Jij bent een trotse Friezin met een rood hart. Wanneer jij iets niet wist, dan zorgde jij ervoor dat jij het te weten kwam. Jij kende immers elke boer in de provincie of zit in een appgroepje met de juiste mensen.

Jij leerde ons over jouw vakgebied communicatie, over doorzetten en aanpakken. Als jij iets in jouw hoofd hebt, dan blijft het niet bij een idee en ga jij daarmee aan de slag. Jij wilde bijvoorbeeld discussie over de manier en de schaal waarop wij ons voedsel produceren. Jij wilde mensen met hun neus op de feiten drukken, naar de toekomst kijken en vernieuwend denken en doen.

Middenin de stikstofcrisis en boerenprotesten, ging jij de boer op en schreef jij voor de PvdA een voedselplan. Niet omdat dit de waarheid was, maar een discussiestuk om mensen aan het denken te zetten de discussie aan te zwengelen. Dit was niet om de boeren af te vallen, maar juist om hen op weg te helpen naar een nieuwe manier van voedsel produceren. Dat gesprek kwam op gang. De fractie zal

erop toezien dat die discussie in de Staten en in de provincie niet stilvalt. Jij hebt mij in elk geval overtuigd dat het anders moet.

Naast dat alles ben jij vooral een prachtig mens. Jouw familie en vooral jouw drie schattige kleinzonen boffen met jou. Jij weet dat ik stikjaloers ben op jouw kleinkinderen. Het is mooi om te zien dat jij naast jouw drukke bestaan als wethouder nog steeds tijd hebt om een trotse oma te zijn. Eerlijk is eerlijk: onze fractie is stikjaloers op de gemeente Eemnes. Het wethouderschap is jou op het lijf geschreven. Al zul je soms tegen de stroom in moeten zwemmen. Zwemmen kun jij als de beste, dus dat komt zeker goed. Vergeet niet om onderweg vriendelijk te zwaaien naar mensen die jou lief zijn, maar houd koers en laat je niet inhalen door jouw tegenstanders.

Wij hebben gelukkig een kanjer in de persoon van Annet Krijgsman die in de startblokken staat. Zij is een ervaren statenlid met kennis van de portefeuilles die jij achterlaat. Met ons zal het dus wel goedkomen, maar missen gaan wij jou zeker.

Lieve Wilma, veel geluk en succes in jouw nieuwe rol in Eemnes. Dank dat wij met jou mochten samenwerken. Wij hopen dat in de toekomst onze paden nog vaak kruisen. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Lejeune. Mevrouw De Boer wil hierop reageren.

Mevrouw DE BOER (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dit zijn verlegen makende toespraken. Daarin herken ik de woorden van Mirjam. Het voordeel is dat al mijn statements daarin al gemaakt zijn. Daardoor heb ik geen lange speech nodig. Dat zal wat onbescheiden zijn na een jaar statenlidmaatschap. Het was wel een jaar waarvan ik enorm genoten en veel geleerd heb. Het was niet mijn bedoeling om de Staten zo snel te verlaten, maar dit is op mijn pad gekomen. Gelukkig laat ik een goede fractie achter met een prachtige opvolgster in Annet Krijgsman. Ik bedank iedereen die dit mooie jaar mogelijk heeft gemaakt en ik wens de rode rakkers en alle andere statenleden veel succes met dit mooie en nuttige werk. Dank u wel. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga u de bloemen en de roemer overhandigen. Wij pauzeren de vergadering even, maar schorsen niet.

*Overhandiging roemer en bloemen.*

#### **Onderzoek geloofsbrieven van mevrouw M. Welschen-Van der Hoek te Zeist (CDA) en mevrouw A. Krijgsman te Utrecht (PvdA).**

De VOORZITTER: Wij gaan door met de vergadering en komen toe aan agendapunt 4. De commissie voor de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven bekeken en beoordeeld. Ik geef graag het woord aan de voorzitter van de commissie, mevrouw Hoek, om ons verslag te doen van de bevindingen van de commissie.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! De commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven is bijeen geweest en heeft kennisgenomen van de bescheiden van mevrouw Welschen en mevrouw Krijgsman. De commissie is van mening dat de bevindingen overeenkomstig de wettelijke vereisten zijn. Er zijn dus geen beletselen in de toelating van mevrouw Welschen en mevrouw Krijgsman tot de Provinciale Staten van Utrecht.

De VOORZITTER: Dank aan mevrouw Hoek en de commissie voor het verrichtte onderzoek. Wij stellen vast dat er geen beletselen zijn voor het toelaten van deze twee nieuwe Statenleden tot onze statenvergadering.

#### **Beëdiging van mevrouw M. Welschen-Van der Hoek te Zeist (CDA) en mevrouw A. Krijgsman te Utrecht (PvdA).**

De VOORZITTER: Ik ga beide nieuwe leden beëdigen. De griffier zal eerst de eed voorlezen die mevrouw Welschen zal afleggen. Daarna zal de griffier de belofte voorlezen die mevrouw Krijgsman daarna zal afleggen. Ik ga daartoe op dezelfde plek staan zoals u gewend bent en verzoek eerst mevrouw Welschen naar voren te komen en tegenover mij te gaan staan.

De GRIFFIER: Mevrouw Welschen gaat de eed afleggen.

"Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw WELSCHEN (CDA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Welschen. Hiermee bent u beëdigd als lid van de Provinciale Staten. Van harte welkom. Ik wil u graag een prachtige bos bloemen geven. Voor de gelegenheid mag u hem zelf pakken. Ik wens u heel veel succes met uw werkzaamheden. (Applaus)

De GRIFFIER: Mevrouw Krijgsman gaat de belofte afleggen.

"Ik verklaar dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw Krijgsman (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Krijgsman. Van harte gefeliciteerd met de toelating tot de Provinciale Staten. Het is bekend werk voor u, maar niet minder van harte welkom om het werk weer voort te zetten. Ik wens u daarbij enorm veel succes. Ook voor u is er een bos bloemen die u zelf mag pakken. Daarna gaan wij samen op de foto. (Applaus)

Wij heten mevrouw Welschen en mevrouw Krijgsman van harte welkom in ons midden als lid van onze Provinciale Staten. Zij zullen direct hun arbeid aanvangen.

### **Beëdiging van commissielid mevrouw D. de Kruif te Woudenberg (CDA).**

De VOORZITTER: Aan de orde is de beëdiging van het commissielid mevrouw De Kruif. Zij zal namens het CDA als commissielid door mij beëdigd worden. Ik vraag mevrouw De Kruif om naar voren te komen en vraag de griffier om de eed voor te lezen.

De GRIFFIER:

"Ik zweer dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw DE KRUIF (CDA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw De Kruif. Van harte gefeliciteerd met de toelating als lid van de commissie. Wij wensen u heel veel succes met uw arbeid. Vanzelfsprekend is er voor u een bos bloemen die u zelf mag pakken. Daarna gaan wij samen op de foto. (Applaus)

### **Vragenhalfuurtje.**

De VOORZITTER: Van te voren hebben twee fracties aangegeven vragen te willen stellen. De eerste vragen worden gesteld door de SP betreffende de elektrische bussen uit China.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De vragen van de SP gaan niet over de Chinese bussen, maar over de fraude van het bedrijf Keolis die met de elektrische bussen rijdt. Zij heeft daarvoor schimmige en geheime sideletters opgesteld. Deze vragen zijn naar aanleiding van het artikel van Follow the Money over de frauduleuze en geheime sideletters in Flevoland, Gelderland en Overijssel. Doordat Keolis ook in Amersfoort met elektrische bussen van dezelfde firma BYD rijdt en de vlootmanager van Keolis op non-actief is gesteld, heeft de SP de volgende vragen aan de gedeputeerde.

- Kan de gedeputeerde aangeven of de vlootmanager die op non-actief is gezet, ook de vlootmanager van Utrecht is. Dat is voor de opbouw van onze vloot belangrijk.
- Is de gedeputeerde het met ons eens dat Keolis een onbetrouwbare partner is? Willen wij daar zaken mee doen?
- Ongeacht of de gedeputeerde twijfels heeft of niet, is hij bereid onderzoek te laten doen om te kunnen vaststellen wat de gevolgen voor Utrecht kunnen zijn? Wij bedoelen bijvoorbeeld dat de vloot niet uitgebreid kan worden zoals wij hadden afgesproken. Wat zijn de gevolgen voor Utrecht als Keolis in een van de genoemde provincies op zijn neus gaat?
- Kan de gedeputeerde aangeven wat hij anders gaat doen om dergelijke toestanden in de toekomst te voorkomen?
- Op welke termijn kan de gedeputeerde de Staten informeren?

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan gedeputeerde Schaddelee voor de beantwoording.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de SP voor deze vragen. Wij zijn op de hoogte gesteld van de situatie bij Keolis. Ik heb afgelopen maandagmiddag gesproken met de directeur van Keolis om deze situatie met hem te bespreken. U zult zich daarbij kunnen voorstellen dat de impact voor hem heftig is.

Keolis heeft na eigen onderzoek deze misstanden naar boven gekregen. Het zijn onregelmatigheden bij de inschrijving op de aanbesteding IJssel-Vecht. Het heeft zelf extern onderzoek laten verrichten en de opdrachtgever hierover geïnformeerd. Het neemt zelf actief afstand van niet-integer gedrag en heeft de betreffende vlootmanager op non-actief gesteld.

De vraag was of dit tevens de vlootmanager van Utrecht was. Dit is een landelijke functie. De vlootmanager die op non-actief is gesteld, was de vlootmanager van de hele vloot van Keolis.

In de vraag wordt eraan gerefereerd of Keolis een onbetrouwbare partner is. Vanuit het perspectief van de provincie Utrecht ontkracht ik dat absoluut. Wij hebben sinds een aantal jaren een concessie met hen lopen waarin Keolis een uiterst betrouwbare partner is geweest waarin het zijn afspraken met de provincie Utrecht nakomt. Daarom is de vraag of wij door willen met Keolis niet aan de orde. Wij hebben een concessie tot 2023 en er is voor Utrecht geen de aanleiding om daarvan af te wijken.

Er zijn geen gevolgen voor de concessie met Utrecht. Ik heb bij Keolis gevraagd hoe het zit en hoe het ons raakt. Ik heb gevraagd of er redenen zijn om de afspraken met de provincie Utrecht extra scherp te onderzoeken. Vooralsnog is daarvoor geen enkele aanleiding. Daarbij is het goed om af te wachten wat de provincies doen waar dit onderzoek loopt. Het is prematuur dat de provincie Utrecht een eigen-

standig onderzoek gaat doen, omdat Utrecht hierbij slechts zijdelings betrokken is. Wij kijken wel nauwlettend naar alles wat gebeurt rond de concessie en de contracten die wij hebben.

Hiermee heb ik antwoord gegeven op de vragen van de SP.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de gedeputeerde de vragen van de SP beantwoord heeft.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Mag ik nog een verduidelijkende vraag stellen?

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Het antwoord van de gedeputeerde gaat voornamelijk over de gevolgen die het voor onze concessie niet zou hebben. Als blijkt dat bij de genoemde provincies onrechtmatigheden zijn gebeurd dan moeten daar boetes betaald worden. Keolis is echter een landelijk bedrijf. Vanwege de coronacrisis moet er al extra geld naar die bedrijven toe. Hoe gaan wij dat allemaal uit elkaar halen. Dat moeten wij niet afwachten, want dan zijn wij te laat. Wij moeten daar van tevoren over nadenken en op acteren. Ik vraag mij af of de gedeputeerde daarvan doordrongen is en dat met ons eens is.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben nauwe contacten met Keolis. Het is prematuur om te spreken over boetes en allerlei andere zaken. Er is tot 2023 in deze concessie van vlootuitbreiding geen sprake. In die zin raakt het ons niet. Wij houden het goed in de gaten, maar er is op dit moment nog geen reden tot zorgen. Als dat wel zo is, dan zal ik u daarover zo snel mogelijk informeren.

De VOORZITTER: Ik ga over naar de vragen die zijn ingediend door het FvD. Deze zullen worden toegelicht door de heer Dinklo.

De heer DINKLO (FvD): Mijnheer de voorzitter! Het FvD heeft vragen ingediend naar aanleiding van de brief van GS op 19 mei 2020 aan de staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid.

De fractievoorzitters van GroenLinks, D66, PvdA, ChristenUnie en de fractie van onze vrienden van het CDA – die in Noord-Brabant hebben laten zien hoe democratie werkt, namelijk dat je binnen inhoudelijke gronden het bestuur met andere partijen vormt om beleid te maken waar de meerderheid van de kiezers achter staat. Vanuit het FvD-Utrecht onze dank hiervoor – hebben op 5 mei een brief laten plaatsen in de Volkskrant. De strekking van deze brief is: haal een groep alleenstaande minderjarige 'wezen' uit kampen in Griekenland naar Nederland gezien de omstandigheden in deze zelfde kampen. Op 19 mei heeft GS een brief geschreven aan de staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid met deze strekking conform de oproep van de vijf fractievoorzitters.

De fractie van het FvD in de provincie Utrecht stelt voorop dat de situatie waarin deze kinderen zitten, schrijnend is en dat wij de oproep van deze vijf fractievoorzitters begrijpen. Is het echter een duurzame en structurele oplossing om alleenstaande minderjarige kinderen naar Nederland te halen? Onze fractie denkt van niet. Sterker nog, de problemen zullen daardoor alleen maar verergeren met deze groep. Wij vinden dat deze kinderen in de regio moeten worden opgevangen. Daar moet goede opvang, onderwijs en zorg geregeld worden, zodat deze kinderen in hun eigen omgeving kunnen blijven. Als de situatie het toelaat kunnen zij terug naar hun land en dat helpen heropbouwen.

Daarbij komt dat de staatssecretaris op 7 mei een brief heeft geschreven waarmee zij een oplossing aandraagt voor deze schrijnende situatie in Griekenland in lijn met wat wij voorstellen. Omdat GS gemeend heeft deze brief toch te schrijven, heeft de FvD-fractie de volgende vragen. Veelal zullen de kinderen deze tocht, die meestal niet mogelijk is zonder de hulp van mensensmokkelaars, in ieder geval samen met andere familieleden ondernemen. Wij vinden het onwenselijk dat deze kinderen van hun familieleden gescheiden worden.

- Heeft het college bij het opstellen van deze brief meegewogen dat het hiermee mensensmokkelaars in de kaart speelt? En indien niet waarom niet?



- Heeft GS meegewogen dat veel kinderen met familieleden reizen en door deze oproep uit hun vertrouwde omgeving worden gehaald?

Het gevaarlijkste aan deze oproep vinden wij dat er een precedent geschapen wordt, waardoor kinderen uit Syrische gezinnen straks vooruitgestuurd worden om als weeskind een verblijfsvergunning aan te vragen. De gedachte is dat de rest van de familie dan later in het kader van gezinshereniging kan volgen.

- Heeft GS bij het opstellen van de brief zich gerealiseerd dat dit de consequentie van zijn oproep is? En waarom neemt het bewust dit, wat onze fractie betreft, ongewenste risico?

Bij een vorige vergadering vroeg de fractie van het FvD of GS het gesprek zou willen aangaan met de islamitische onderwijskoepel ISBO in Amersfoort naar aanleiding van de ontstane commotie over vrouwonvriendelijk en homofoob onderwijs. Toen werd gezegd, dat ondanks de provincie zich als een regenboogprovincie profileert, dit geen provinciale aangelegenheid is. Waarom is de opvang van minderjarige vluchtelingen dan wel een provinciale aangelegenheid? Gedeputeerde Van Muilekom heeft duidelijk aangegeven: "Het moet wel duidelijk zijn dat wij er niet over gaan als provincie, maar wij willen gewoon duidelijk aangeven dat er een oplossing moet komen."

- Kan GS ons de criteria geven op basis waarvan het bepaalt wanneer een thema wel of niet de provinciale politiek betreft? Dan kunnen wij daarmee rekening houden.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

De heer VAN MUILEKOM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank voor de vragen van het FvD. De Europese Commissie heeft nadrukkelijk een beroep gedaan op de EU-regeringen. De commissie noemde de schrijnende situatie in de overvolle kampen, vooral gericht op de minderjarige alleenstaande vluchtelingen. Dit zijn kinderen die gescheiden zijn van hun ouders of waarvan de ouders overleden zijn. Daarbij komt dat in de kampen het coronavirus op de loer ligt. Daarover heeft het college zijn zorgen. Het is een schrijnende situatie. Daarover wilden wij een signaal afgeven. In Nederland zien wij dat de Coalition of the Willing heeft gesteld in hoeverre het mogelijk is om 500 kinderen een veilige plek te geven in ons land. In onze provincie zijn er tien grotere gemeenten die kenbaar hebben gemaakt dat zij gehoor willen geven aan deze oproep. Dat is een belangrijk signaal. Met deze brief zijn wij niet in de veronderstelling dat wij bepalen wat er gebeurt, maar wij willen wel duidelijk een signaal afgeven. Wij snappen dat de staatsecretaris een duidelijke afweging moet maken. Naar aanleiding van de oproep van de EU willen wij het signaal afgeven over de bereidheid in de provincie Utrecht. Dit kan de staatsecretaris meenemen in haar afweging hoe om te gaan met deze groep minderjarige alleenstaande kinderen.

Het college herkent de punten die u aanreikt over de situatie rondom mensenhandelaren, gezinshereniging en alles wat daarbij komt kijken. Wij hebben deze brief gestuurd rondom de humanitaire aspecten die hierbij spelen.

De VOORZITTER: Ik kijk of de heer Dinklo nog een aanvullende vraag heeft.

De heer DINKLO (FvD): Mijnheer de voorzitter! De vraag over dat het geen provinciaal beleid is, is niet beantwoord, terwijl hier wel wat mee gedaan wordt. Een andere vraag van ons werd afgedaan met het antwoord dat het geen provinciaal beleid is. Wij zijn verward over welk criteria GS daarbij stelt.

De heer VAN MUILEKOM (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wat voor het college zwaar weegt, zijn de humanitaire aspecten en dat er een duidelijk verzoek ligt vanuit de Europese Commissie. Wij constateren dat er in onze provincie tien grotere gemeenten bereid zijn om hieraan invulling te geven. Aan de hand van die drie aspecten hebben wij de afweging gemaakt dat wij de brief aan de staatsecretaris willen sturen. De huidige situatie is onveilig en niet wenselijk. Dit moet aangepakt worden.

De VOORZITTER: Bedankt voor de wisseling tussen vraag en antwoord passende bij het vragenhalf-uurtje.

### Lijst met moties en termijnagenda Provinciale Staten.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde aangepaste wijzen van afdoening.

### **Vaststellen van de notulen van de statenvergadering van 4 maart 2020.**

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 4 maart 2020 ongewijzigd vast.

### Statenvoorstel benoeming plaatsvervangend voorzitter Commissie Milieu en Mobiliteit.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel benoeming plaatsvervangend voorzitter Commissie Milieu en Mobiliteit, PS2020PS05.

### Statenvoorstel besluit op advies Awb-adviescommissie over klacht inspreker M&M.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel Besluit op advies Awb-adviescommissie over klacht inspreker M&M, PS2020PS06.

### Statenvoorstel IGP Realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke Ontkiemt.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel IGP Realisatieplan Gebiedsontwikkeling Salmsteke Ontkiemt, PS2020RGW02.

### Statenvoorstel zienswijze begroting 2021 Randstedelijke Rekenkamer.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel zienswijze Begroting 2021 Randstedelijke Rekenkamer, PS2020FAC05.

### Statenvoorstel algemeen belangbesluit verhuur Statenzaal, foyer en bijbehorende vergaderruimtes.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel algemeen belangbesluit verhuur Statenzaal, foyer en bijbehorende vergaderruimtes, PS2020BEM07.

### Statenvoorstel uitbreiding P+R Breukelen.

De VOORZITTER: Vanuit de commissiebehandeling is voorgesteld om daaraan een klein debat te wijden. Ik ga kort de fracties langs, omdat ik niet zeker weet of ik alle woordvoerders heb doorgekregen. Als u geen behoefte heeft aan het woord, dan kan de fractievoorzitter dit aangeven. Als eerste is het woord aan GroenLinks.

De heer OUDE WESSELINK (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De ruimte in Nederland is beperkt. Iedere vierkante meter maakt deel uit van een weloverwogen besluit wat wij daarmee willen doen. Dat is niet genoeg, want mobiliteit kost veel ruimte terwijl je er bijna niks aan hebt. Reizen is niet het doel, maar het middel voor een goed functionerende samenleving. Vaak is het bovendien lelijk als je het vergelijkt met de prachtige natuurgebieden die onze provincie rijk is.

Om de ruimte die wij de bestemming mobiliteit geven zo efficiënt mogelijk in te delen, is het nodig dat er goede knooppunten zijn. Op die manier kan men voor ieder deel van de reis de meest optimale vorm kiezen. Het knooppunt Breukelen functioneert goed. Zelfs zo goed dat er problemen ontstaan ten gevolge daarvan: veel foutparkeerders en een toenemend aantal klachten in de omgeving. Automobilisten besluiten om hun reis te vervolgen met de auto, omdat zij niet kunnen parkeren. Dat is jammer.

Daarom steunt GroenLinks de bouw van deze parkeergarage, zodat daarmee een betere overstap gerealiseerd wordt van de auto naar de trein.

Wel heeft GroenLinks zorgen ten aanzien van de participatie. Bij de laatste commissievergadering hebben wij daarover vragen gesteld bij de rondvraag. Deze zijn volgens ons voldoende door de gedeputeerde beantwoord, maar wij benadrukken wel dat aandacht voor de omgeving zeer belangrijk blijft.

De heer DE JAGER (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is voorstander van een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen bij P+R Breukelen. Dit P+R-station voorziet duidelijk in een behoefte van veel reizigers. Wij zullen het statenvoorstel om een krediet van € 5.000.000 ter beschikking te stellen steunen.

De VVD is geen voorstander van betaald parkeren. Hierin volgen wij het beleid van de gemeente Stichtse Vecht. Betaald parkeren draagt er niet direct aan bij dat reizigers ervoor kiezen om gebruik te maken van het OV. Wij willen reizigers goede alternatieven en keuzevrijheid blijven bieden om van A naar B te komen. Betaald parkeren levert mogelijk negatieve effecten op voor de direct omwonenden als auto's gratis bij hen voor de deur worden geparkeerd in plaats van in een nieuwe parkeergarage. Daartegenover staat dat de VVD het parkeren buiten het station Breukelen voor meerdaagse langparkeerders wil ontmoedigen.

Het voorgaande vraagt om maatwerk. Daarom zijn wij niet tegen een onderzoek naar de objectieve en in samenhang afgewogen voors en tegens van betaald parkeren. Een goed uitgevoerd onderzoek heeft meerwaarde en wij willen niet op voorhand vooruitlopen op onderzoeksresultaten. Daarom zijn wij het niet eens met het amendement van de PvdD. Wij plaatsen wel kanttekeningen bij het uitwerken van een generieke beleidslijn als onderdeel van het provinciaal knooppuntenbeleid. Dit druist mogelijk in tegen het leveren van maatwerk.

Ten behoeve van het nadere onderzoek vragen wij nadrukkelijk aandacht om in afstemming met de gemeente Stichtse Vecht te kijken naar de verkeersveiligheid rond het gehele stationsgebied. Niet alleen bij de Broekdijk West en de Stationsweg, maar bijvoorbeeld ook op de Amerlandseweg. Daarom zijn wij tegen de motie van de SP.

De VOORZITTER: Ik zie dat het FvD niet om woordvoering vraagt. Dan ga ik naar de CDA-fractie.

De heer WIJNTJES (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA is het eens met het voorstel. Daarnaast worden er een paar aardige moties ingediend. Echter, zoals in het commentaar van het commissieadvies staat, is het een vrij ingewikkelde locatie om bijvoorbeeld woningbouw te realiseren. Eigenlijk is het een locatie die vraagt om een bredere scan van alle mogelijkheden in het gebied bij de bouw van een parkeergarage. Bij het besluit voor een parkeergarage moeten de consequenties voor het geheel meegenomen worden. Het is een uiterst ingewikkeld ontwikkelgebied met een hoogstaande infrastructuur met de A2, sporen en allerlei regiowegen. Een parkeergarage kan kwaliteit toevoegen aan het gebied in de sfeer van de sociale veiligheid en de beleving van de mensen. De bouw van een parkeergarage dient dus voor een breder doel dan alleen het openbaar vervoer.

In het coalitieakkoord hebben wij afgesproken dat wij werk met werk zullen maken. Het lijkt mij heel goed dat de gemeente Stichtse Vecht en de provincie samen optrekken, zeker bij het parkeerbeleid. Dit kan niet zonder de gemeente en grote vastgoedeigenaren, zoals Van der Valk.

De heer KAMP (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb drie punten. D66 is voorstander van de bouw van de parkeergarage, vooral om het openbaar vervoer te stimuleren. In de commissie adviseerden wij om hiervan een hamerstuk te maken.

De tweede opmerking is dat wij nog wel wat aandacht willen voor de betrokkenheid van de omwonenden. Weliswaar stelt de provincie dat in 2013 een uitspraak is gedaan bij de behandeling van het bestemmingsplan. Dat is zeven jaar geleden. Wij hadden het op prijs gesteld als omwonenden in een wat vroegtijdiger stadium waren betrokken. In die zin zijn de vragen van GroenLinks en de SP daarover terecht. Daarvoor vragen wij aandacht.

Ten derde wachten wij het advies van de gedeputeerde af over de beide moties van de PvdD en de motie van de SP.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA heeft geen behoefte aan het woord.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie is blij met het voorstel om een parkeergarage te bouwen in Breukelen. Dit past prima bij ons streven om openbaar vervoer en fiets te verbeteren. Daarvoor heb je op sommige punten een parkeergarage nodig om mensen over te kunnen laten stappen van de ene modaliteit naar de andere. Wij denken dat dit bijdraagt aan de afname van de automobiliteit.

Daarmee kom ik direct op het amendement van de PvdD. De ChristenUnie wacht af wat het college op termijn adviseert over in hoeverre betaald parkeren niet averechts werkt op de behoefte om mensen over te laten stappen van de ene modaliteit op de andere.

De motie van de SP vinden wij sympathiek, maar wij willen meer tijd inbouwen zodat het financieel goed gaat.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! De PVV kan instemmen met het voorstel voor het uitbreiden van de parkeermogelijkheden bij P+R Breukelen. Wij realiseren ons dat betaald parkeren niet te vermijden zal zijn om oneigenlijk gebruik tegen te gaan en dat er verschillende tarieven gehanteerd worden. Het is belangrijk dat er overleg met de gemeente Stichtse Vecht plaatsvindt om te voorkomen dat de automobilisten in de nabije omgeving van het station Breukelen gratis parkeren. Dat is niet de bedoeling.

Het amendement van de PvdD vindt de PVV overbodig, omdat het nagenoeg zeker is dat er betaald parkeren zal plaatsvinden. Eveneens zijn wij tegen de motie van de SP. Enerzijds omdat het onderzoek op termijn toch gaat plaatsvinden. Anderzijds, omdat wij de kosten van dit onderzoek op korte termijn niet gepast vinden vanwege de huidige crisis.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD is voorstander van de uitbreiding van P+R Breukelen onder de voorwaarde dat er betaald parkeren wordt ingevoerd na de oplevering van de uitbreiding. Dit is essentieel om de P+R als springplank te laten fungeren voor de overstap op het OV.

Het is fijn dat er voor de zomer een processtuk over betaald parkeren aan PS wordt gezonden, maar wij vinden dit te weinig zekerheid bieden voor de daadwerkelijke invoering van betaald parkeren. Daarom dient de PvdD een amendement in, zodat aan het krediet de voorwaarde wordt verbonden dat betaald parkeren bij de oplevering moet zijn ingevoerd.

#### **Amendement A14 (PvdD): invoering betaald parkeren P+R Breukelen**

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 27 mei 2020, ter behandeling van het Statenvoorstel Uitbreiding P + R Breukelen;*

*besluiten:*

*in de tekst: "Voorgesteld wordt 1. Een krediet van € 5 miljoen ter beschikking te stellen voor de bouw van een parkeervoorziening ten behoeve van uitbreiding P+R Breukelen. De investering wordt gedekt uit de kapitaallasten, daar is budget beschikbaar."*

*als volgt te wijzigen:*

*"Voorgesteld wordt een krediet van € 5 miljoen ter beschikking te stellen voor de bouw van een parkeervoorziening ten behoeve van uitbreiding P+R Breukelen. De investering wordt gedekt uit de kapitaallasten, daar is budget beschikbaar. Aan dit krediet de voorwaarde te verbinden dat bij oplevering van de nieuwe capaciteit betaald parkeren is of wordt ingevoerd en daarvoor een voorstel aan PS te zenden."*

De VOORZITTER: Het amendement wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Dan maak ik nog graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op mevrouw Broere die zei dat dit amendement overbodig is. Het klopt dat er een onderzoek gaat plaatsvinden, maar dit onderzoek houdt het nog open. Er wordt eerst onderzocht of het een goed idee is om betaald parkeren in te voeren en hoe dit wordt vormgegeven. De toegevoegde waarde van het amendement is dat er een zekerheidsstelling plaatsvindt dat betaald parkeren daadwerkelijk wordt ingevoerd.

In de bijdrage van de VVD wordt gesteld dat betaald parkeren het OV-gebruik niet stimuleert. Dat ziet de PvdD anders. De mensen die gebruik willen maken van de P+R om vervolgens in de trein te stappen, zijn vaak aan het rondrijden omdat er geen plek meer is. Op het moment dat betaald parkeren wordt ingevoerd, worden deze plekken gereserveerd voor degenen waarvoor deze bedoeld zijn. Die stimulerende werking zien wij wel.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Het mag bekend zijn dat de SP altijd een groot voorstander is van het ontwikkelen en het uitbreiden van OV-knooppunten. Dat betekent alleen niet dat je moet stoppen met nadenken. Het wordt in ieder geval niet aantrekkelijker gemaakt om te parkeren in de parkeergarage. Op de route liggen twee rotondes en als je uit Amsterdam komt, dan zijn het er zelfs drie. Dan is er nog een gevaarlijk uitrit in de bocht van de Stationsweg en de Broekdijk West. De garage is op zijn best een verre van optimale oplossing. Echter, het gegeven dat P2 en P3 geen oplossing bieden volgens de gestelde vragen, is dit de enige optie. Volgens de SP moet daarvoor niet al het geld ingezet worden.

22 mensen meer uit de auto en in de trein bij het gebruik van een autosnelweg van 2x5 banen. Dat is wat ons betreft een druppel op de gloeiende plaat. Wij zien echter hoe de hazen lopen in PS en dat er weinig weerstand is tegen dit plan. Laten wij er dan tenminste voor zorgen dat het grootste knelpunt qua verkeersveiligheid snel wordt aangepakt. Daarvoor hebben wij een motie gemaakt. Daarin vragen wij niet om een onderzoek, maar om de bocht in de snelweg aan te pakken. Daarna moet er zo snel mogelijk met de omwonenden gesproken worden en niet alleen met de gemeente Stichtse Vecht. Die mensen die wonen daar en zien wat er gebeurt. De SP vraagt om zo snel mogelijk in samenspraak met de gemeente Stichtse Vecht en de omwonenden de verkeerssituatie in de bocht aan te pakken. Wij vragen van PS uiterlijk over zes maanden een plan van aanpak. Dat is het dictum van de motie.

**Motie M17 (SP):** gevaarlijke bocht Station Breukelen zo snel mogelijk aanpakken

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 27 mei 2020, ter bespreking van het Staten-voorstel 'Uitbreiding P+R Breukelen';*

*constaterende dat:*

- *de bocht in het traject Stationsweg-Broekdijk West onoverzichtelijk en verkeersonveilig is;*
- *er met de komst van de parkeergarage op P1 nog meer autoverkeer zal komen op het traject;*
- *er in het budget voor de parkeergarage rekening is gehouden met het verbeteren van de verkeersveiligheid van de bocht;*

*van mening dat:*

*het aanpakken van deze gevaarlijke situatie niet kan en hoeft te wachten tot de bouw van de garage;*

*roepen het college op:*

- *zo snel mogelijk, in samenspraak met de gemeente Stichtse Vecht en de omwonenden de verkeersonveilige situatie in bocht Stationsweg-Broekdijk West aan te pakken;*
- *Provinciale Staten uiterlijk binnen 6 maanden een plan van aanpak daarvoor toe te sturen.*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

De VOORZITTER: De motie wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de be-  
raadslaging.

Het woord is aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP is voor de uitbreiding  
van de parkeervoorzieningen bij het station Breukelen. Temeer om het gebruik van het openbaar ver-  
voer te stimuleren. Wij steunen de lijn van het college om alleen samen met de partners betaald parke-  
ren in te voeren indien er unanimitie is over betaald parkeren. Wij zullen rustig wachten op de beant-  
woording van de gedeputeerde. Verder sluit ik mij aan bij de verstandige woorden van de VVD. De  
antwoorden van de gedeputeerde op de vragen van de heer Wijntjes zullen wij afwachten. Hij heeft  
terecht de complexiteit van dit gebied aangestipt. Wij zijn vol verwachting van de beantwoording van  
de gedeputeerde.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik weet veel van dit gebied, omdat ik woon in de  
gemeente Stichtse Vecht en in de gemeenteraad hiervan zit. De realisatie van de parkeergarage is al  
eerder een plan geweest, wat destijds is tegengehouden door de omwonenden uit het Rode Dorp. Dit is  
een enclave waar ongeveer 100 mensen wonen die knel zitten tussen de A2, het Amsterdam Rijnka-  
naal en een industriewijk.

Ik ben het eens met de motie van de SP, want alle beetjes helpen. Het is een gevaarlijke situatie. Als je  
daar komt aanrijden, dan is daar een busstation waar de bussen met grote regelmaat op en af rijden en  
beslist niet langzaam rijden. Daarnaast is daar het station. Dat is de locatie voor deze parkeergarage.  
Niemand heeft het erover hoe het moet met het busstation.

Ik hoorde zojuist van mevrouw Poppe dat P2 en P3 niet aan de orde zijn. 50Plus vindt juist dat daar  
wel ruimte is. P3 is grond van de provincie. Daar zou dit juist wel goed gerealiseerd kunnen worden.  
Dat is een braakliggend terrein dat ingericht is als parkeerplaats. Dit heeft minder consequenties dan  
de realisatie van de parkeergarage op het plein van het busstation en treinstation.

Dat er een oplossing moet komen voor het parkeren, daar is 50Plus het mee eens. Dat daarvoor  
€ 5.000.000 vrijgemaakt moet worden is 50Plus het ook mee eens. Het lijkt echter alsof dit er door-  
heen gedrukt wordt zonder goed te kijken naar de hele omgeving. Er zijn plannen om bij het bedrij-  
venterrein van de Broekdijk West een afslag te maken over de brug van het Amsterdam Rijnkanaal,  
zodat de vrachtwagens en het bestemmingsverkeer voor het bedrijventerrein niet meer via de rotonde  
voor het stationsplein hoeven en niet langs het Rode Dorp. Kortom, de parkeergarage moet in een veel  
groter geheel ontwikkeld worden. Veel forenzen gebruiken Breukelen als overstapplaats om de par-  
keerkosten te omzeilen in de gemeente Utrecht en in de gemeente Amsterdam. Daarnaast wordt hier  
veel geparkeerd omdat men daar op de trein kan stappen naar Schiphol. Soms zijn de parkeerplaatsen  
daardoor voor drie weken bezet.

Mocht er op P3 of een ander plein, passend in het totaal, een parkeergarage komen, dan moet het be-  
taald parkeren worden met hetzelfde systeem dat Driebergen-Zeist hanteert. De omwonenden hebben  
daar een eigen plek en de passanten worden gedwongen om te betalen. Als er een betalingssysteem in-  
gericht wordt, dan moet er onderscheid gemaakt worden tussen kort- en langparkeerders. Dat is het al-  
lerergste: degene die naar Schiphol gaan en de parkeerkosten van de stad Utrecht omzeilen.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek, wilt u afronden?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik ben klaar met mijn bijdrage.

De VOORZITTER: De heer Van Oort wil een interruptie plegen op de bijdrage van mevrouw Hoek.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek zegt dat mensen de par-  
keertarieven in de stad Utrecht en Amsterdam ontwijken doordat er bij Breukelen geen parkeertarieven  
worden gehanteerd. De ChristenUnie deelt deze opvatting. Hoe kijkt 50Plus er tegenaan dat je door

het bouwen van parkeergarage op overstappunten kunt voorkomen dat er autoverkeer is in de stad. Het is juist de bedoeling van de parkeergarage dat mensen overstappen. Hoe ziet u dat?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Een parkeergarage met 500 plaatsen heeft een aanzuigende werking. Hoe meer je faciliteert, hoe groter de aantrekkingskracht is. Dat gaat nog meer gebeuren als de forenzen de parkeerkosten omzeilen richting Utrecht en Amsterdam en degene die naar Schiphol reizen. Soms staan deze auto's er drie weken. Dat is de spagaat waarin wij zitten van aan de ene kant het faciliteren van parkeerruimte en aan de andere kant het effect. Dat moet uitgezocht worden. Normaal, de geplande plaats is op dit moment levensgevaarlijk door de bocht en de rotonde.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek, ik onderbreek u. De heer Van Oort heeft een vraag gesteld en deze heeft u beantwoord. Dan ga ik door naar de DENK-fractie.

Mevrouw BITTICH (DENK): Mijnheer de voorzitter! Ik kan het voorstel steunen om de parkeerplaats bij Breukelen uit te breiden. Ik heb de vraag of er is gekeken naar een constructie zoals bijvoorbeeld in Amsterdam RAI. Daar betaal je € 1 als je dezelfde dag in- en uitcheckt met je OV-chipkaart en anders betaal je het normale tarief. Zo ga je langparkeeders tegen en de mensen die geen gebruik maken van het openbaar vervoer. Dit kan eventueel in samenwerking met onze partners gedaan worden. Het volledig betaald parkeren is onwenselijk. Vooral de mensen met een kleine beurs worden hierdoor ontmoedigd om over te stappen op het openbaar vervoer. Wij willen echter tegengaan dat mensen er een privé-parkeerplaats van maken. Ik ben benieuwd of daarnaar is gekeken en wat daar uitkomt.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat voor deze beraadslagingen uw Staten inbreng hebben kunnen geven. Bij een klein debat hoort dat de gedeputeerde daarop antwoordt. Ik verzoek de gedeputeerde gelijk het oordeel van het college mee te geven over de ingediende motie en het amendement.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik zie dat er een interruptieverzoek is. Dat zou voor de vorige spreker zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek staat genoemd. U krijgt heel kort het woord.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik wilde bevestigen wat mevrouw Bittich heeft gezegd over het systeem bij Amsterdam RAI. Dat heb ik aangehaald als het systeem van Driebergen-Zeist. Dat is hetzelfde systeem.

De VOORZITTER: Dank u wel voor deze toelichting. Het woord is aan de heer Schaddelee.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank voor alle inbreng. Dit schetst goed de vragen en dilemma's waar wij mee bezig zijn. Het is goed om te beginnen met de vraag waarom wij dit doen en wat wij willen bereiken. Wij zitten middenin een mobiliteitstransitie, waarbij wij op een nieuwe manier moeten kijken naar mobiliteit. Het is goed hoe de heer Oude Wesselink dat schetste. Wij hebben een vol land met grote ruimtelijke vragen waar veel speelt. Ik ben het niet helemaal met hem eens dat mobiliteit altijd lelijk is. Ik ken voorbeelden van visueel geslaagde wegen, maar dat lijkt mij meer een discussie voor bij de borrel. Ik ben het wel met hem en anderen eens dat er aandacht moet zijn voor de omgeving en de druk op een gebied.

Vervolgens kom je in de discussie hoe je dat op een goede manier inpast. Twee elementen springen eruit: betaald parkeren en de verkeersveiligheid. Dat zijn tevens de onderwerpen van de motie en het amendementen. Laat ik beginnen met het betaald parkeren. De heer De Jager had daarbij een sterk punt, namelijk dat je met betaald parkeren een beperking van de vrijheid creëert. De VVD is de partij die staat voor vrijheid, maar de vrijheid van de een is een beperking van de vrijheid van de ander. Met name de bewoners van het Rode Dorp hebben veel last van de parkeerdruk en zoekende auto's. Het is goed om al dat soort elementen mee te wegen.

Het betoog van mevrouw Hoek schetst precies waarom het belangrijk is dat wij met elkaar kijken naar betaald parkeren. Mevrouw Bittich noemde hiervoor een interessante optie. Dat is precies wat wij gaan uitwerken, namelijk: kijken hoe je het aantrekkelijk kunt maken door het parkeren te koppelen aan het OV-gebruik om te voorkomen dat mensen daar heel lang parkeren. Dat zijn allemaal elementen die wij daarin meenemen. Door verschillenden van u is op verschillende manieren aangegeven dat betaald parkeren bijna onontkoombaar is. Mevrouw Broere onderstreepte dat door te zeggen dat er anders on-eigenlijk gebruik ontstaat. Dat moeten wij tegen zien te gaan.

In dat licht zie ik de vraag van de heer Van Oort of het betaald parkeren helpt. In de commissie heb ik vrij uitgebreid toegelicht dat de provincie bezig is met een integrale knooppuntenontwikkeling. Hierbij kijken wij hoe alles gaat op de knooppunten: de overstappunten van het OV, de auto en de fiets. In welke mate willen wij daarbij helpen? Dat is best een heel precair proces waarbij veel gemeenten betrokken worden. In de gemeente Stichtse Vecht heeft het Rode Dorp last van de parkeerdruk. De gemeente Bunnik loopt tegen hetzelfde probleem aan en op veel andere plekken in de provincie speelt dit ook. Dat is de reden dat ik dit proces zorgvuldig ga opbouwen en mensen laten wennen aan het idee dat de provincie zich gaat bezig houden met het parkeerbeleid en vragen rondom betaald parkeren.

Dat is de reden waarom ik het amendement van de PvdD ontraad. Niet omdat ik het niet eens ben met veel van de gedachten die daarin verwoord worden door de heer Van der Steeg. Wel omdat ik meer ruimte nodig heb om het proces op een fatsoenlijke manier te doorlopen. Dit vraagt een brede afstemming met veel partijen. Het amendement zegt letterlijk dat het betaald parkeren moet zijn ingevoerd op het moment dat de parkeergarage wordt opgeleverd. In de commissie heb ik echter gezegd dat wij ervoor zorgen dat wij een visie hebben op het betaald parkeren voordat de parkeergarage in gebruik gaat. Het is snel om te zeggen dat het betaald parkeren dan al is ingevoerd. Dan wordt het gesprek met gemeenten en andere partijen een eenrichtingsverkeer, want dan kom ik met de mededeling dat wij betaald parkeren gaan invoeren en is het gesprek klaar. Dat zou jammer zijn.

De VOORZITTER: De heer Van der Steeg wil een interruptie plaatsen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Het klopt dat in het amendement staat dat bij de oplevering betaald parkeren moet zijn ingevoerd. Er staat echter: "is of wordt ingevoerd". Daarin zit nog enige ruimte. Als de heer Schaddelee bij de oplevering zegt dat betaald parkeren wordt ingevoerd, dan zijn wij ook tevreden. Overigens, betaald parkeren houdt in dat er een korting kan plaatsvinden voor de mensen die op het OV overstappen of dat het wellicht gratis is voor de mensen die van de trein gebruik maken. Daarmee kom ik tegemoet aan de VVD. Het is des te meer een stimulerende werking als je op die manier betaald parkeren invoert.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dit is een tekstexegese van de heer Van der Steeg. Als het amendement zo dicht schuurt langs wat wij met elkaar hebben afgesproken en wat ik in de commissie heb toegezegd, is het amendement dan nog wel van toegevoegde waarde? Ik ontraad het amendement, omdat wij het hiermee teveel verengen, al zit er niet veel licht tussen wat wij beiden willen. Het amendement heeft wel een bepaalde dubbelzinnigheid in zich. Ik herhaal de toezegging die ik in de commissie heb gedaan: voordat de parkeergarage wordt geopend, ligt er een voorstel vanuit het college over hoe het betaald parkeren wordt ingericht. Ik ga niet toezeggen dat dit reeds is ingevoerd.

Daarnaast zijn er zinnige dingen gezegd door verschillende partijen over ruimte, met name door de heer Kamp en de heer Wijntjes. Dit is een heel complex gebied. In 2013 is heel zorgvuldig een bestemmingsplanwijziging uitgevoerd waarbij de bewoners betrokken zijn geweest.

De VOORZITTER: De heer Van der Steeg wil opnieuw een interruptie plegen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Het wordt interessant richting het eventueel intrekken van het amendement. Hoor ik de gedeputeerde de toezegging doen dat betaald parkeren



daadwerkelijk wordt ingevoerd en dat hij een voorstel doet toekomen aan PS over de manier waarop, voordat de parkeergarage opgeleverd wordt? Heb ik de gedeputeerde goed begrepen?

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het klopt dat ik dat gezegd heb, maar uw gedachte is daarbij wellicht dat het gaat over betaald parkeren bij de P+R Breukelen. Ik heb het nadrukkelijk over meer provinciebrede afwegingen. Ik wil voor onze hele provincie kijken naar de plekken waarop het zin heeft om betaald parkeren in te voeren en hoe wij daarmee omgaan in de brede context. Dat kan betekenen dat wij tot de conclusie komen dat wij op veel plekken betaald parkeren stimuleren of invoeren, maar dat de P+R Breukelen daarvoor geen goede plek is. Die ruimte houd ik graag. Uw amendement duwt mij in de richting dat ik betaald parkeren moet invoeren bij de P+R Breukelen.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het antwoord van de gedeputeerde verhelderend is. Ik verzoek de heer Schaddelee om zijn inbreng af te ronden.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik sprak over de ruimtelijke zorgvuldige afweging die wij onzes inziens hebben gedaan. Dit raakt aan de opmerking van mevrouw Hoek die bij mij zorgde voor verwarring. Zij zei namelijk dat wij een parkeergarage plaatsen op de plek van een busstalling. Daar is echter geen busstalling. Wij spreken over P1. Deze locatie is ongeschikt voor allerlei andere ontwikkelingen. Dat hebben wij uitgebreid onderzocht en besproken met de gemeente Stichtse Vecht. Daar een parkeergarage plaatsen staat toekomstige andere ontwikkelingen niet in de weg. Dit is tevens een antwoord op de vraag van de heer Wijntjes. Er wordt nog gekeken naar de knooppuntenontwikkeling. Rondom Breukelen zie ik daarvoor kansen, ondanks dat de ruimte beperkt is. Een parkeergarage op P1 zal deze ontwikkelingen nooit in de weg staan. Dat was voor het college een belangrijke afweging om met dit voorstel naar de Staten te komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek heeft een interruptie.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Het is geen busstalling, maar de bussen stoppen daar en rijden vervolgens weer terug. De bussen stallen daar niet, maar het is een halte waar de bussen af en aan rijden in hetzelfde gebied. Als daar 500 parkeerplaatsen komen, dan komen er afgerond 750 verkeersbewegingen per dag bij. Daarom is deze locatie niet helemaal geschikt.

De heer SCHADDELEE (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat mevrouw Hoek abuis is. Het is geen busstalling of busstation en het is geen plek waar bussen andere dingen doen voor zover ik weet. Het is een parkeerplek. Dit staat bekend als P1 en wij gaan daar een parkeergarage neerzetten. Ik sluit niet uit dat iemand daar af en toe een busje neerzet, maar dat is wat anders dan een bus.

De motie van de SP gaat over de verkeersveiligheid. Dat is een terecht punt, want de verkeersveiligheid is daar belangrijk en vraagt aandacht. Het misverstand in de motie is echter dat de bocht in de weg waarover de motie spreekt niet op een provinciale weg is gelegen, maar op een gemeentelijke weg. In de commissie heb ik de toezegging gedaan dat ik met de gemeente in gesprek ga over de verkeersveiligheid, want het is heel nuttig om dat aan te pakken. Sterker nog, de gemeente is daarvan overtuigd, zoals mevrouw Hoek aangaf. Eventueel is het mogelijk dat de provincie daaraan financieel een bijdrage levert. De afstemming daarbij is belangrijk. Als wij eerst de verkeersveiligheid en de bocht aanpakken en daarna de parkeergarage bouwen, zoals de motie suggereert, dan moet zwaar bouwverkeer over de nieuwe bocht. Aan het eind van de bouw is de weg dan weer kapot. Dat zou jammer zijn. Wij moeten dit goed afstemmen met de gemeente en daarover zijn wij met haar in gesprek.

Hiermee heb ik alle vragen beantwoord. Het mag duidelijk zijn dat ik de motie en het amendement inhoudelijk volg en dat hieraan gewerkt wordt. Toch ontraad ik ze voornamelijk om procesredenen.

De VOORZITTER: Bij een klein debat hoort geen tweede termijn. Voor de orde van het debat kijk ik toch naar de indiener van het amendement en de indienster van de motie of zij nog iets toe te voegen hebben aan deze discussie.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb geen toevoeging aan de discussie, maar alleen de mededeling dat de PvdD het amendement handhaaft.

De VOORZITTER: Dat is duidelijk. Heeft mevrouw Poppe nog behoefte om iets toe te voegen?

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Op dit moment heb ik geen toevoegingen.

De VOORZITTER: Dan stel ik vast dat de beraadslagingen over dit onderwerp zijn afgerond en dat wij bij de stemming kijken hoe over het voorstel, het amendement en de motie zal worden gestemd.

### Statenvoorstel wijziging Gemeenschappelijke regeling RRK t.b.v. eventuele tweede herbenoeming lid/directeur RR.

De VOORZITTER: U hebt tijdens de commissiebehandeling aangegeven daarover een klein debat te willen voeren. Ik kijk per fractie wie daarover het woord wenst. Het woord is aan de heer Oude Wesselink.

De heer OUDE WESSELINK (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Bij dit ontwerpbesluit wordt aan ons de vraag gesteld of wij kunnen instemmen met een hardheidsclausule. Deze zou gebruikt worden voor het verlengen van de aanstelling van de huidige directeur. Al in de commissievergadering hebben wij hierover gedebatteerd met elkaar. Wat GroenLinks betreft zijn twee argumenten leidend om in te stemmen met dit statenvoorstel.

1. Er is dringend behoefte aan onderzoek naar de verschillende bestuursmodellen en dat kan alleen plaatsvinden voordat een nieuwe directeur aan haar of zijn termijn begint.
2. Wanneer wij de huidige aanstelling niet verlengen, zal dat ons veel geld kosten met een maximum van € 500.000. Het is belangrijk dat er goed wordt omgegaan met onze belastingcenten.

Dat zijn wat betreft GroenLinks de argumenten. Daarnaast zijn er andere zaken die meespelen. Dat zijn randvoorwaarden om in te stemmen met dit besluit, maar zijn geen opzichzelfstaande argumenten. Dat zijn de argumenten die op iedere goed functionerende directeur van toepassing kunnen zijn. Uit het onderzoek van I&O Research blijkt namelijk dat de Rekenkamer goed functioneert en dat het personeel aangeeft de tweede herbenoeming enthousiast te zullen begroeten. Dat is mooi en zou in de toekomst voor iedere directeur kunnen gelden. Daarom is dit geen grond voor een uitzondering. Kortom, het is een prima statenvoorstel waarmee GroenLinks akkoord gaat.

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! Veel punten zijn al genoemd door de heer Oude Wesselink. De VVD kan zich hierin vinden. Het onderzoek naar het bestuursmodel is belangrijk. Het kost veel geld als er wordt overgestapt op een nieuwe directeur. Bij de commissiebehandeling hebben wij aangegeven dat dit nadrukkelijk geen evaluatie is van de huidige directeur. Dit is jammer, want anders hadden wij een verkapt compliment kunnen geven. De huidige directeur doet het hartstikke goed en wij zijn erg tevreden met haar. Belangrijke waarden zijn al door mijn voorganger genoemd. Zij brengt rust en stabiliteit bij een zo belangrijke rekenkamer. Dit is een van de belangrijkste instrumenten van de Staten. Daarom zal mijn fractie instemmen met dit voorstel.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden van de voorgaande sprekers. Wat het FvD betreft kan de huidige directeur doorgaan. Zij heeft een goede staat van dienst, zeker gezien het financiële aspect.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie is na alle beraadslagingen tot nog toe en na alle informatie die wij hebben gekregen op onze vragen nog niet overtuigd. In tegenstelling tot wat eerder gezegd is, vinden wij dat het onderzoek naar de bestuursmodellen al in een eer-

der stadium had moeten plaatsvinden. Om dan te zeggen dat wij de directeur herbenoemen voor een volgende periode past daar niet bij. Zeer zeker niet in het geval van deze gemeenschappelijke regeling, omdat deze als een van de weinige van de Staten is.

In zijn algemeenheid vinden wij dat de procedure niet transparant is verlopen en niet de schoonheidsprijs verdient. Zeker niet de start daarvan. Ik vraag heel nadrukkelijk of wij permanent op de hoogte worden gehouden van alle zaken die in de komende periode met betrekking tot de bestuursmodellen onderzocht en ontwikkeld worden door onze eigen griffie, zodat wij tijdig geïnformeerd zijn over de zaken die spelen en de besluiten die op termijn genomen moeten worden. Al met al is het bestuur van de gemeenschappelijke regeling niet helderder geworden. Dit betekent dat het CDA niet kan instemmen met het voorstel. Het amendement van de SP zullen wij overigens wel ondersteunen, omdat dat beoogt om meer duidelijkheid te geven in de procedures rondom de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Voor ons ligt het verzoek tot de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de Randstedelijke Rekenkamer. In de commissievergadering heeft D66 duidelijk gemaakt dat wij kritisch zijn over dit voorstel. Vooropgesteld zien wij dit voorstel los van het functioneren van de huidige directeur. De heer De Brey heeft hierover zojuist positieve woorden uitgelaten.

Het voorstel voorziet in een tweede verlenging van de rol van de directeur-bestuurder. In de commissie en uit de stukken is ons onvoldoende duidelijk geworden wat de bijzondere omstandigheden zijn om van het vooraf vastgelegde principe in de regeling af te wijken. De argumenten dat het goed gaat en dat de directeur en het personeel graag willen, zijn onzes inziens geen bijzondere omstandigheden en maken de regeling kwetsbaar voor toekomstige voorkeursbehandelingen.

De noodzakelijkheid van de genoemde financiële consequenties is onzes inziens onvoldoende onderbouwd. Wij vinden het in het bijzonder opmerkelijk dat de middenpartijen, zoals het CDA en D66, zich hierover kritisch uitlaten en andere partijen zich van een zeer pragmatische kant laten zien. De rondvraag in de commissie naar de bijzondere omstandigheden heeft ons geen nieuwe inzichten opgeleverd. Daarom zal D66 tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA heeft geen behoefte aan het woord.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie stemt voor dit voorstel.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Steun voor dit voorstel zal leiden tot de verlenging van het dienstverband van de directrice. De PVV is buitengewoon te spreken over het functioneren van de Rekenkamer, hoewel een rapport over de Rekenkamer zei dat haar rapporten wat scherper geformuleerd mogen worden. Bovenal zijn wij voor dit voorstel, omdat de medewerkers van de Rekenkamer enthousiast zijn over het bestuur; de directrice van de Rekenkamer. Het is belangrijk om daarnaar te luisteren. Wij beoordelen overigens bestuurders op hun kwaliteiten en niet op hun geslacht of geaardheid.

Tenslotte is het bijkomend voordeel dat deze baan niet ten prooi zal vallen aan de baantjescarrousel waarbij het er niet toe doet of je er verstand van hebt, maar of je de juiste partijlidmaatschapskaart hebt. Dit is nog een goede reden om dit voorstel te steunen.

De VOORZITTER: De PvdD heeft mij aangegeven niet het woord te wensen. Dan kan ik doorgaan naar de SP en geef ik de heer Eggermont het woord.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Zoals wellicht niet iedereen weet woon ik op een steenworp afstand van de oude dojo van Geesink, die wij allemaal kennen onder de term 'statuten en reglementen'. In dit voorstel wordt het reglement van de regeling aangepast en dat moet volgens ons wel op een zorgvuldige manier gebeuren. Het huidige reglement geeft op verschillende plekken aan dat vier verschillende provincies het eens moeten zijn als zij zaken willen veranderen. Als wij deze hardheidsclausule erin fietsen, dan zal deze erin blijven. Als wij niet helder zijn over de voorwaarden

waaronder de hardheidsclausule aangeropen kan worden, dan kunnen wij daar in de toekomst problemen mee krijgen. Dat staat los van de manier waarop deze hardheidsclausule gebruikt gaat worden. Volgens ons moet dit op een slimme manier gedaan worden.

Dat is de reden waarom de SP een amendement indient. Hierin vragen wij om aansluitend bij het huidige reglement, waarin de statuten alleen aangepast kunnen worden als daarover unanieme overeenstemming is, dit ook te laten gelden voor het invoeren van de hardheidsclausule.

#### **Amendement A15 (SP): hardheidsclausule alleen unaniem**

*Provinciale Staten van Utrecht, digitaal in vergadering bijeen op 27 mei 2020, ter bespreking van het statenvoorstel "Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer t.b.v. eventuele tweede herbenoeming lid/directeur Randstedelijke Rekenkamer"*

*constaterende dat:*

- *in artikel 4 lid 2 van de regeling is geregeld dat de plaatsvervangend bestuurder wordt benoemd bij gezamenlijk en unaniem besluit;*
- *in artikel 4 lid 7 van de regeling is geregeld dat bij vervanging de deelnemers bij gezamenlijk en unaniem besluit tot benoeming van een nieuw lid of plaatsvervangend bestuurder;*
- *in artikel 5 lid 3 van de regeling is geregeld dat de deelnemers unaniem tot (her)benoeming van het lid/directeur of plaatsvervangend bestuurder besluit;*
- *in artikel 25 van de regeling is bepaald met welke procedure de regeling gewijzigd kan worden door een meerderheid van deelnemers in lid 1 en welke onderwerpen alleen unaniem door alle deelnemers in lid 2.*

*overwegende dat*

- *er voor is gekozen de regeling aan te vullen met een hardheidsclausule in plaats van het wijzigen van de regeling zelf;*
- *een hardheidsclausule de gehele regeling raakt, ook die artikelen waarvoor bij wijziging een unaniem besluit noodzakelijk is;*
- *een hardheidsclausule naar zijn aard alleen gebruikt moet worden als alle deelnemers het daarmee eens zijn;*

*er over de uitleg van de regeling geen verwarring moet kunnen ontstaan;*

*besluiten:*

*beslispunt 1.1 te wijzigen in:*

*een nieuw artikel 25a Hardheidsclausule aan de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer toe te voegen, luidende als volgt:*

*"De vier deelnemers kunnen gezamenlijk bij unaniem besluit in voorkomende gevallen af te wijken van de in deze gemeenschappelijke regeling opgenomen bepalingen, tenzij wet-of regelgeving zich daartegen verzet."*

De VOORZITTER: Het amendement wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP steunt dit voorstel en sluit zich graag aan bij de verkapte complimenten van de VVD.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus steunt het voorstel. Het is heel belangrijk dat het personeel enthousiast reageert. Als daar draagvlak is, dan kun je daaraan niet voorbij gaan door dat niet te honoreren. 50Plus heeft volle tevredenheid over alles wat de Rekenkamer doet en over de huidige directeur. Je gaat haar niet kort voor haar pensioen ontslaan terwijl zij zo ontzettend veel goed werk heeft verricht. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Dercksen.

De VOORZITTER: Mevrouw Bittich heeft aangegeven niet het woord te willen voeren. Dan stel ik vast dat alle fracties het woord hebben kunnen voeren in dit kleine debat. Dit is uw voorstel vanuit de Staten, dus er zal niet vanuit GS gereageerd worden op uw inbreng.

Ik heb begrepen dat uw vertegenwoordiger van de Regionale Rekenkamer, mevrouw d'Hondt, in de commissie al heeft geantwoord op de verschillende inbreng die hetzelfde is als vandaag in de Staten. Daarbij wil zij volstaan. Ik stel voor dat wij na dit debat de stemming ingaan en kijken hoe over het amendement en het voorstel wordt gestemd.

### **Motie(s) vreemd aan de orde van de dag.**

De VOORZITTER: Er is een tweetal moties vreemd aan de orde van de dag ingediend. De heer Westerlaken heeft een punt van orde?

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag gesteld tijdens het kleine debat over de Randstedelijke Rekenkamer. Ik wil graag een antwoord op de vraag of het mogelijk is dat de Staten van Utrecht adequaat en op regelmatige wijze geïnformeerd worden over de voortgang van het onderzoek naar de bestuursmodellen en de uitkomsten van de Randstedelijke Rekenkamer. Dan kunnen wij desgewenst nog op tijd interveniëren en worden wij niet op het allerlaatst geconfronteerd met besluiten over onze Rekenkamer.

De VOORZITTER: U heeft die vraag gesteld aan de griffie. De griffie kan in de statenvergadering niet antwoorden, maar ik zal uw verzoek aan de griffie overbrengen.

### **Motie vreemd aan de orde van de dag Duidelijkheid Behandeling Concept-RE, ingediend door D66, ChristenUnie en PvdD.**

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat deze motie zal worden toegelicht door de heer De Droog. U weet dat hij de gelegenheid krijgt om het toe te lichten. Dan kijken wij of er aanleiding is voor een reactie uit GS. Dan krijgt de indiener de gelegenheid om daarop te repliceren. Daarna kijk ik of er anderen zijn die iets willen toevoegen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ruim voor de oorspronkelijke deadline van 1 juni lagen de conceptboden van de RES in onze provincie klaar. Dit is een mooie eerste bestuurlijke stap op weg naar wat RES 1.0 moet gaan worden in 2021 en het begin van een proces waarin wij eindelijk steeds concreter zullen maken hoe de energietransitie de komende jaren ingevuld zal worden. Eindelijk komen er dan debatten over hoe dit precies moet plaatsvinden en hoe wij lastige dilemma's daarin wegen. Met het bod op tafel en in participatie samenwerken. D66 kijkt daar naar uit.

Tijdens de commissiebehandeling in M&M van 20 mei ontstond de discussie over het vooruitschuiven van het statenvoorstel. Wat D66 betreft had dit voorstel al in deze ronde behandeld kunnen worden. Met een schriftelijke eerste termijn – een enorm te waarden inspanning van ambtenaren en GS om onze vragen te beantwoorden – lag er een stevige basis voor een goed debat. De commissievergadering moet echter nog afgerond worden. De meerderheid van de partijen deed het voorstel tot uitstel tot na de zomer, maar had een minderheid in zetels. Daarom werd het presidium gevraagd een oplossing te zoeken.

Een politiek debat verplaats je niet naar een presidium. De Staten kunnen prima besluiten over zijn eigen agenda. Met deze motie stellen wij voor om het statenvoorstel in de commissie van juni en de Statenvergadering van juli te behandelen. Mede in het licht van de discussie over andere statenvoorstellen doe ik het pleidooi aan alle statenfracties om juist in tijden van corona de samenwerking voor ogen te houden en te laten zien hoe wij digitaal onze democratische verantwoordelijkheid nemen. Regeren is immers vooruitzien en niet vooruitschuiven.

### **Motie M18 vreemd aan de orde van de dag (D66, ChristenUnie, PvdD): duidelijkheid behandeling concept-RES**

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 27 mei 2020;*

*constaterende dat:*

- *er door de commissie bij de behandeling van de RES-en geen eenduidig advies werd gegeven voor de vervolgbehandeling;*
- *het vaststellen van de concept-RES-en door Provinciale Staten niet nodig maar wel wenselijk is;*
- *de concept-RES-en tot stand zijn gekomen in een proces waarin de gemeenten leidend waren;*

*overwegende dat:*

*over de ruimtelijke inpassing van de RES-en later in de Provincie zal worden gedebatteerd en dat dit het moment is waarop Provinciale Staten invloed kunnen uitoefenen;*

*spreken als Provinciale Staten uit dat:*

- *de behandeling van de concept-RES-en in de commissie van juni 2020 wordt geagendeerd;*
- *de behandeling van de concept-RES-en wordt geagendeerd in de Provinciale Statenvergadering van juli 2020.*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

De VOORZITTER: De motie vreemd aan de orde van de dag wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging.

U richt uw motie aan uw collega-statenleden. Wij gaan horen wat zij daarvan vinden. Op basis van het reglement van orde van de commissie gaat de commissie zelf over haar eigen huishouding en vergaderorde. Uw motie roept de commissie op om op deze wijze het proces te vervolgen. Daarnaast heeft het presidium zich na de commissievergadering gebogen over de kwestie die is ontstaan. Gisteren heeft het presidium een advies gegeven aan de commissie en de commissievoorzitter om opnieuw in de commissievergadering van juni te kijken naar dit debat en te besluiten op welke wijze het debat kan worden voortgezet. Uiteindelijk komen wij op het moment waarop het presidium wacht, namelijk het advies van de commissie over de behandeling in de statenvergadering. Dat is de gang die wij moeten gaan. Dat vooraf gezegd zijn er van twee kanten oproepen aan de commissie om te overleggen over de wijze en het moment waarop de behandeling kan worden voortgezet en hoe wij komen tot een advies aan Provinciale Staten voor de behandeling. Dat is de stand van zaken. De heer De Droog, wilt u daar nog op reageren of zullen wij een rondje maken langs de fracties?

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik ben heel benieuwd naar het antwoord van de andere fracties.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dank aan de opstellers van de motie. GroenLinks kan hier kort over zijn. Wat ons betreft is dit een terechte motie. Er bleef wat onduidelijkheid hangen na de commissievergadering. Gedeputeerde Staten doet ontzettend zijn best om de Staten overal in mee te nemen op een vroeg moment, zodat wij een goed debat kunnen voeren over welke input de Staten willen leveren over het gevoerde beleid. Het lijkt ons zinnig om het debat over de RES tijdig te voeren. Wat ons betreft gaat dat voor de zomer plaatsvinden. Er zijn veel gemeenten die de RES hebben behandeld of middenin het proces zitten. Het lijkt ons zinnig dat de Staten zich daarbij niet buitenspel zetten, maar nadrukkelijk meedoen aan het democratische debat. GroenLinks is voor de motie vreemd aan de orde van de dag.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik beschouw dit als een ordedebat, maar het is een motie met enige inhoud. Wij vinden het een lastige gang van zaken. U zegt zelf al dat de commissie nog middenin haar behandeling zit en omdat er een statenvergadering tussendoor komt is er blijkbaar een ordedebat nodig. Juist als het spannend wordt en de verschillen tussen de oppositie en de coalitie scherp zijn, moet je terugvallen op de normale orde-instrumenten. Blijkbaar is dat niet genoeg, want het commissieoordeel was niet het advies, zoals gesteld wordt. Nee, er was een heldere uitspraak van het merendeel van de fracties over wat er moet gebeuren met een advies aan het presidium en een duidelijke brief van de voorzitter van het presidium. Wat ons betreft is dat de lijn. Wij gaan terug naar

de commissie voor de tweede termijn en zullen het commissieoordeel afwachten. Vervolgens gaan wij spreken hoe dat in de Staten behandeld wordt.

Het moet mij wel van het hart dat de tekst van de motie eraan voorbij gaat dat veel gemeenten nog geen uitspraak hebben gedaan over de concept-RES. Dat maakt het lastig voor ons, omdat wij graag het oordeel van de gemeenten betrekken in de besluitvorming en graag met de achterban in gesprek zijn. Bovendien voorziet het dictum van de motie een statenvergadering in juli, terwijl het voor ons nog ongewis is of dat een fysieke vergadering zal zijn. Wij vinden het van groot belang dat dit debat fysiek gevoerd kan worden, vanwege de reikwijdte en de grote politieke meningsverschillen op dit onderwerp. Dat zijn twee goede redenen om deze motie niet te steunen. De belangrijkste hiervan is het proces.

Ik roep in herinnering dat iets meer dan een jaar geleden zich een coalitie heeft gepresenteerd die heeft gezegd open te staan voor geluiden uit de samenleving en om de verhouding tussen de coalitie en de oppositie niet zo scherp te maken door goed naar elkaar te luisteren. Hier kwam een helder signaal van veel kleine fracties dat zij heel graag met de samenleving in gesprek willen over dit onderwerp voordat wij tot besluitvorming overgaan. Het stelt teleur dat het door middel van een motie vreemd aan de orde van de dag, aan de orde wordt gebracht. De VVD stemt tegen deze motie.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! Dit lijkt wel op een herhaling van zetten uit de commissievergadering. Wij begrijpen niet waar deze motie vandaan komt. Naar ons idee is in de commissie duidelijk uitgesproken dat er een uitstel moet komen tot na het zomerreces. Daarover is een stemming geweest. De griffier heeft dit vooraf en na de stemming benadrukt en bevestigd. Zij heeft herhaald dat het niet om het aantal zetels zal gaan, maar om het aantal partijen. De meerderheid van de partijen was voor het uitstel tot na het zomerreces. Daarvoor had ieder zijn eigen redenen. Het onduidelijke advies is er daardoor niet. Wij begrijpen niet waar dat vandaan komt. Dan heeft de voorzitter van de commissie naar ons idee haar werk niet goed gedaan.

Het is heel belangrijk dat de commissie serieus genomen wordt. Wij hebben een duidelijke afspraak gemaakt waaraan enigszins getornd wordt. Dat is niet wenselijk. Daarom sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Van Schie, die zegt dat het niet duidelijk is of de vergadering fysiek gehouden kan worden en dat veel gemeenten het besluit over het zomerreces heen tillen. Deze motie is totaal niet aan de orde en gaat compleet voorbij aan de wens van de commissie.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! In eerste instantie ben ik benieuwd naar de reactie van de griffie op wat mijn collega van het FvD zojuist stelde. Wij hebben namelijk een hele andere indruk gekregen. Daardoor kunnen wij concluderen dat er wel degelijk onduidelijkheid is ontstaan. Het is voor het CDA belangrijk dat er duidelijkheid wordt geschapen door de meerderheid op een democratische manier, namelijk een meerderheid van de statenleden dat voor of tegen dit voorstel is. Dan kunnen wij daarover niet meer discussiëren. Wij kunnen ons daarom vinden in deze motie; ik had het zelf niet beter kunnen formuleren. Dit onderwerp is namelijk niet nieuw. Wij hebben ons daar lang op kunnen voorbereiden. Het CDA heeft al veel contact gehad met de achterban. Wij kunnen hierover inhoudelijk debatteren en kijken hiernaar uit. Het CDA gaat voor deze motie stemmen.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen rustig stellen dat de discussie over dit onderwerp in de commissie op zijn zachtst gezegd wat rommelig genoemd mag worden. Het was best onduidelijk wat daarvan precies de uitkomst was. Ik hoor de heer Berlijn zeggen dat er een duidelijke stemming in de commissie was. Dat vind ik erg bijzonder, want in de commissie vindt nooit besluitvorming plaats. Die besluitvorming vindt plaats in de Staten.

Het is een goed initiatief van D66, ChristenUnie en PvdD om deze motie vreemd aan de orde van de dag in te dienen, omdat er zoveel onduidelijkheid was in de commissie en wij allemaal hechten aan een democratische gang van zaken. Dit onderwerp moeten wij voorleggen aan de Staten en kijken wat de meerderheid van de Staten hiervan vindt, zoals dat een democratie betaamt.

De heer DE HARDER (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie heeft de bespreking in de commissie rommelig en moeizaam ervaren. De ChristenUnie is mede-indiener van deze motie en ondersteunt de toelichting van de heer De Droog volledig. Voor onze fractie is dit het moment om invulling te geven aan de kaderstellende rol van de Staten richting de gedeputeerde. Wij hopen dat deze motie uiteindelijk tot uitvoer komt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Tot zover de diversiteit, de inclusiviteit en de verbinding. Uiteindelijk blijkt het de meerderheid plus een te zijn en is er geen verbinding. Ik heb uit mijn fractie teruggekregen dat de voorzitter van de commissie het een beetje heeft laten liggen. Het is de vraag of zij de rol van een onafhankelijke voorzitter juist heeft ingevuld. Daarnaast zeg ik tegen mevrouw Lejeune dat een commissie niet besluit.

De VOORZITTER: Mijnheer Dercksen, ik zie drie interrupties. U krijgt na elke interruptie gelegenheid voor een reactie. Ik begin met de heer Bart.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Als er twee andere interrupties zijn, dan laat ik de interruptie aan mij voorbij gaan.

De VOORZITTER: Uitstekend, dan kom ik bij mevrouw Lejeune.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik maak bezwaar tegen de toon waarop de voorzitter van de commissie wordt aangesproken. Ik vind dat de voorzitter van de commissie zich in de hectiek die ontstond buitengewoon kranig heeft geweed en enorm haar best heeft gedaan om tot een goed resultaat te komen dat in lijn was met de regels en het democratisch proces. Zij verdient veel lof. Tevens is dit niet de plek om de voorzitter van de commissie te betichten van het nemen van een politieke rol. Dat heeft zij niet gedaan. Dan heb ik het nog niet eens over de kritiek die de heer Dercksen op mij uit. Daar kom ik later op terug.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Boswijk voor zijn interruptie.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Omwille van de tijd sluit ik mij aan bij mijn voorganger.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een interruptie op mevrouw Lejeune. Zij heeft kritiek op de kritiek van de heer Dercksen. Ik kan mij bij de heer Dercksen aansluiten. Het gaat een standpunt worden tussen de oppositie en de coalitie. De oppositie heeft hierover duidelijk van andere mening dan de coalitie. Wij sluiten ons aan bij het argument dat de voorzitter van de commissie geen duidelijk advies heeft overgebracht aan het presidium. Er is in de commissie gestemd. Dat heeft niks met besluitvorming te maken, maar er is gestemd over het advies dat wij zouden geven.

De VOORZITTER: Er komt een interruptie van de heer Boswijk. Ik wijs u erop dat aan de orde is de motie vreemd aan de orde van de dag over het voorstel om te voorzien in de planning van de tweede termijn van een debat. Ik wil voorkomen dat er een discussie ontstaat over wie of wat hiervan de oorzaak is. Dat verklaar ik buiten de orde. Wilt u hierop reageren, mijnheer Boswijk?

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Berlijn. Als er onduidelijkheid ontstaat en je bent een democratische partij, dan is dit het moment om je te kunnen uitspreken. Dat moet toch toegejuicht worden in plaats van dat dit in achterkamertjes door schimmige kartelpartijen wordt gesmeed. Dit is een mooi transparant middel waardoor wij straks kunnen stemmen. Democratischer en transparanter kan het niet.

De heer Dercksen noemde de meerderheid plus een. Als ik het optel, ervan uitgaand dat het gaat over de coalitiepartijen plus een aantal oppositiepartijen, dan zitten wij ver in de meerderheid. Alle partijen die democratie in hun naam hebben staan moeten dit toejuichen, inclusief de heer Van Schie.



De VOORZITTER: Het zit u niet mee, mijnheer Dercksen, want ik krijg een interruptie door van de heer Van Schie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik reageer op het hele proces en de procedures, want de Staten gaan over hun eigen statenvergadering. Daarom is deze motie overbodig. Dat is gelijk mijn vraag aan de indieners en specifiek de heer Boswijk. Als de commissie het statenvoorstel niet wil agenderen voor juli, dan staat het de Staten vrij om initiatief te nemen bij aanvang van de vergadering om iets op de agenda te zetten. Dat is het moment om dit debat te voeren. Dit is daarvoor niet het geschikte moment, omdat het commissiedebat nog in volle hevigheid gaande is. Dat is de plaats waar je met elkaar bespreekt hoe het proces verder gaat verlopen. Dit het advies van het presidium geweest. Wat mij betreft is deze motie voorbarig en had deze in juli als initiatiefvoorstel kunnen komen als fracties het oneens zijn met de wijze waarop de commissie het wenst te behandelen. Daarom is het procedureel onjuist wat hier gebeurt.

De VOORZITTER: De heer Berlijn mag hierop reageren. Daarna gaan wij terug naar de heer Dercksen en geven wij alle partijen de gelegenheid om te reageren op de motie vreemd aan de orde van de dag.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! De heer Boswijk stelde mij een vraag die ik graag beantwoord. Het advies van de commissie dient gerespecteerd te worden. Anders kunnen wij deze commissie net zo goed afschaffen. Daar heeft de democratie al haar weg gevonden met een duidelijke stemming. Door daarvan af te wijken wordt de commissie niet gerespecteerd.

De VOORZITTER: De heer Dercksen vervolgt zijn betoog.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Laat ik niet terugkomen op de rol van de voorzitter, want daarover hebben wij een andere mening. Ik heb niet de hele commissievergadering meegemaakt en zei al dat ik dat heb teruggekregen uit mijn fractie. De heer Berlijn kan dat onderschrijven.

De partijen die over democratie beginnen, hebben de motie om over de RES een referendum te houden weggestemd. Tot zover de hypocrisie, maar ik snap heel goed dat zij zo snel mogelijk af willen van deze RES-ellende. Het doet geen recht aan de ellenlange antwoorden als wij hier niet wat langer over spreken.

Ik vraag aan de voorzitter en de griffie wat er gaat gebeuren als deze motie vreemd aan de orde van de dag wordt aangenomen. Komt er opnieuw een voorstel aan de commissie om dit te behandelen, terwijl de commissie had afgesproken om dit na de zomer te doen? Ik vraag mij af waar wij staan in dit proces. Er is geen reden voor haast. Het kabinet heeft dit onderwerp ook al voor zich uitgeduwd. Er ligt alleen een wens om hier zo snel mogelijk van af te zijn. Het is niet collegiaal om dit zo snel mogelijk af te raffelen als er geen haast is en geen wettelijke termijn waaraan wij moeten voldoen.

De VOORZITTER: De heer De Harder heeft een interruptie aangevraagd.

De heer DE HARDER (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor de heer Dercksen zeggen dat wij haast hebben om er zo snel mogelijk van af te zijn. Wij zitten echter in het proces van de concept-RES die wij gaan bespreken en de RES 1.0 die in zijn geheel wordt vastgesteld. Dit heeft weinig met haast te maken, maar wel met timing. Dit wordt niet afgeraffeld, maar volledig behandeld. Is de heer Dercksen het met mij eens dat dit het moment is om de kaders mee te geven, voordat de RES-regio's de komende stappen gaan zetten naar de RES 1.0 waardoor de concept-RES achterhaald is?

De VOORZITTER: De heer Dercksen beantwoordt deze vraag en rondt zijn betoog af.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor geen argument waarom wij niet de tijd kunnen nemen om dit ellenlange vraag- en antwoordspel kunnen voltooien, zodat wij fatsoenlijk ant-

woord krijgen op onze vragen. Er is geen reden tot haast en deze hoor ik niet in de vraag van de heer De Harder.

Deze vergadering laat zien dat wij over dit soort belangrijke onderwerpen niet digitaal kunnen spreken. Dat moeten wij in een fysieke vergadering doen. Dat is een belangrijke voorwaarde als wij tot een fatsoenlijk gesprek of debat willen komen over dit belangrijke thema. Laten wij uitgebreid spreken in een fysieke vergadering voordat wij ons landschap totaal vernietigen.

De VOORZITTER: De heer Bart heeft een interruptie aangevraagd.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De heer Dercksen maakte een punt over fysiek vergaderen. Wij weten echter niet hoe lang deze coronacrisis gaat duren. Waarschijnlijk is het eerder een tijd van jaren dan van maanden. U sprak over inclusie en diversiteit. Dat zijn zaken waarvoor GroenLinks een groot hart heeft. In de Staten zitten genoeg Statenleden die in een risicogroep vallen. Op het moment dat wij fysiek gaan vergaderen, moeten zij ongeoorloofde risico's nemen met hun gezondheid om het debat te voeren. Of dit leidt tot het eindeloos uitstellen van allerlei zaken.

De VOORZITTER: Mijnheer Bart, ik onderbreek u. Aan het begin van de vergadering heb ik gezegd dat de fractievoorzitters zich zeer bewust zijn van de verantwoordelijkheid die zij hebben om verstandige besluiten te nemen. Pas half juni zullen wij daarover verder praten. Ik wil voorkomen dat wij daarover gaan debatteren. Het is prima dat mensen aangeven dat zij de voorkeur hebben om een fysiek debat te voeren, maar ik ga niet vooruitlopen op de feiten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mag ik daarop reageren? In het fractievoorzittersconvent heb ik aangegeven dat wij alles moeten doen om tegemoet te komen aan de bezwaren van mensen die moeite hebben om naar het provinciehuis te komen. Daar wordt naar gekeken. In die zin bent u door mij in het fractievoorzittersconvent bediend. In Brabant wordt er intussen vergaderd. Dat was niet makkelijk, maar het moet wel kunnen.

De VOORZITTER: Half juni gaan wij verder spreken over dat punt. Ik kom bij de heer Van der Steeg.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De heer De Droog heeft de beweegredenen om met deze motie te komen op een goede manier toegelicht. Daar heb ik niks aan toe te voegen. Ik reageer nog wel op de opmerkingen over de coalitie en de oppositie. Ik sluit zeker niet uit dat de PvdD de volgende termijn met een gedeputeerde komt, maar op dit moment zijn wij nog oppositie.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Tegen de verwachtingen in sluit de SP zich aan bij de woorden van de heer Van Schie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De provincie is een tussenbestuur. Daarom zijn wij van mening dat het RES-proces ons bescheiden mag maken. Onze rol is klein. Dat heeft de gedeputeerde herhaaldelijk aangegeven aan partijen die meer of minder ambitie wilden tonen. De opdracht van de RES is primair bij gemeenten belegd. De provincie heeft een taak bij gemeentoverschrijdende zaken. Daarom zou het de provincie sieren te wachten tot de gemeenteraden hebben ingestemd, want daar ligt het primaat. Kijk bijvoorbeeld in de gemeenten Montfoort en Utrechtse Heuvelrug, waar interessante dingen plaatsvinden. Montfoort zou een peiling houden over de concept-RES en in de gemeente Utrechtse Heuvelrug zouden uitspraken gedaan kunnen worden die effect hebben op de RES. De motie vreemd aan de orde van de dag loopt hier op vooruit en wil dat de Staten alvast een uitspraak doen. Daarom steunen wij deze motie niet. Het proces loopt onverminderd voort bij uitstel. Dit pleit ervoor om zorgvuldig de gemeenten af te wachten. De motie stelt dat geen eenduidig commissieoordeel is gegeven. Dat is echter wel zo, met dank aan de inzet van de voorzitter en de griffier, die tot een eenduidige peiling zijn gekomen waaraan een duidelijke uitspraak hing.

Ik ben benieuwd naar de mening van het presidium over deze motie. Acht zij het een pré als de Staten lukraak gaan agenderen tegen het reglement van orde in? Daarvan ligt de agendaverantwoordelijkheid bij het presidium. Als je met zeven partijen verliest, dan is er een procedurefout ingeslopen in dit be-

langrijke proces. Ik roep daarom GS en de indieners op om te besturen op draagvlak en niet op macht. Dit proces verdient een opbouw van onderaf.

Om af te sluiten met de woorden van Cicero: "Argumenten moet je wegen en niet tellen."

De VOORZITTER: De heer De Harder heeft een interruptie aangevraagd.

De heer DE HARDER (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Welke macht denkt de heer Van den Dikkenberg dat de provincie naar zich toetrekt als zij in de reguliere planning deze concept-boden vaststelt?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Daarmee geef je een duidelijk signaal af naar gemeenten waaraan de provincie gaat werken. Gemeenten kijken naar wat de provincie doet en daar passen zij zich op aan. Het primaat van deze besluitvorming ligt echter bij gemeenten. Gemeenten voelen zich gehaast als zij moeten besluiten, omdat de provincie al een besluit genomen heeft. Daarin moeten zij niet gehinderd worden. De mix van het bod dat door gemeenteraden is vastgesteld, moet verwerkt worden in de standpunten en besluitvorming van de provincie.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als het niet zo zou zijn dat er een coalitieakkoord lag waarin wordt bedreigd met een inpassingsplan op energie, dan zouden de gemeenten niet zo verbaasd zijn als de Staten dit voorstel zouden aannemen voordat zij dat zelf doen. Door het huidige coalitieakkoord zien de gemeenteraden hun bewegingsvrijheid ingeperkt door de Staten die een bod aannemen dat zij zelf nog niet hebben vastgesteld. Vervolgens hangt achter de deur de stok dat het ingepast wordt als de provincie dat nodig acht. Dat maakt het in het proces relevant om eerst de raden aan het woord te laten en dan pas de Staten.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het debat rond de inbreng van de heer Van den Dikkenberg is afgerond. Ik moedig u aan om de goede voornemens in acht te nemen. De heer De Harder krijgt tot slot het woord.

De heer DE HARDER (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Mijn excuses. Ik deel de woorden van de heer Van Schie absoluut niet. Ik wil de gelegenheid pakken om hierop te reageren. Deze RES wordt bestuurlijk vanuit de regio's opgebouwd. De informatie is glashelder en is in de informatiebijeenkomsten in de regio's zo gedeeld. Een vaststelling door PS houdt niks meer in dan dat wij akkoord gaan met het indienen van dit bod. Wij stellen geen zoeklocaties vast, maar zeggen wat de hoogte is van het bod dat PS akkoord acht.

De VOORZITTER: Dan ben ik bij 50Plus en geef ik het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Laat ik beginnen te zeggen dat wij hierover gisteravond uitgebreid hebben gesproken in de gemeente. Op 29 september zullen wij een besluit nemen, omdat het concept-bod pas 1 oktober 2021 aangeboden hoeft te worden aan het Rijk. Dat gaat over de hele U16. Dat zijn 16 gemeenten die nog niks voor elkaar hebben en gezamenlijk optrekken. De haast is er dus helemaal niet.

De VOORZITTER: Ik zie dat de heer Van den Dikkenberg een interruptie heeft aangevraagd. Heeft deze betrekking heeft op de bijdrage van mevrouw Hoek. Is uw interruptie nog nuttig?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik wilde een interruptie plegen op de beantwoording van de heer De Harder. Dat is inmiddels al even geleden. Laat mevrouw Hoek haar betoeg maar afronden, dan komt mijn antwoord in de tweede termijn.

De VOORZITTER: Er is geen tweede termijn, maar ik begrijp dat u aan bod bent gekomen. Ik ga terug naar mevrouw Hoek voor de afronding van haar betoeg.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Het slechte aan deze motie is dat in het dictum staat dat de behandeling van de concept-RES geagendeerd wordt in de statenvergadering van juli 2020. Dat kunnen wij nog niet bepalen, want wij hebben nog niet eens de eerste termijn besproken in de commissie. Alleen de gedeputeerde heeft nog maar het woord gekregen. Pas na de commissievergadering wordt gekeken of het wel of niet besluitrijp is. Stel dat gezegd wordt dat het niet besluitrijp is, dan worden wij toch gechanteerd om het te behandelen in de statenvergadering van juli 2020. Dit staat haaks op alles wat je kunt doen volgens de reglementen.

Onder 'constaterende dat' staat dat de concept-RES tot stand is gekomen in een proces waarin de gemeenten leidend zijn. De gemeenten zijn echter nog niet zo ver. Wij zijn wel met elkaar in overleg, maar het is nog niet definitief besloten. Er kan nog van alles gebeuren. 50Plus sluit zich aan bij het pleidooi van de VVD, FvD, PVV en SP. 50Plus is tegen deze motie. Toen geïnventariseerd werd hoe wij het verder gaan doen tijdens de commissie, heb ik gezegd: "Ja, laten wij ergens voor de zomer de commissiebehandeling afronden en na de zomer het besluit doorvoeren naar de Staten." Daarvoor is alle tijd.

De VOORZITTER: Ik zie dat de heer Bart een interruptie heeft aangevraagd. Ik neem aan dat dit een interruptie is op hetgeen is gezegd in de vergadering. Ik zie dat u allen de vergaderchat heeft gevonden, maar dit maakt geen deel uit van onze beraadslagingen en hiervan wordt geen verslag gedaan.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een interruptie op het gesprokene van mevrouw Hoek. Het is jammer dat het concept-bod in Stichtse Vecht nog niet behandeld wordt. In de gemeente Lopik is het raadsbesluit RES unaniem aangenomen en in de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt het voor de zomer behandeld. In de gemeente Houten is er al een beslissing gevallen en in Vijfheerenlanden en Nieuwegein gebeurt dit morgen. Veel gemeenten achten zich al wel rijp om een beslissing te nemen over dit eerste concept-bod, namelijk de hoogte waarop wij inzetten. Als de provincie daarin haar democratische plicht vervult en op een tijdig moment haar input meegeeft zodat er op een goede manier overlegd kan worden tussen de gemeenten en de provincie, dan lijkt het ons verstandig dat wij dit voor de zomer doen. Anders lopen wij achter de feiten aan van de gemeenten aan die al wel met hun input naar dat overleg toegaan. Vindt de oppositie dat de provincie geen input meer moet leveren of bent u het met ons eens dat het verstandig is om de input op een tijdig moment te leveren?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Of ik geen input meer wil leveren vind ik een foute vraag. Dat is bijna chantabel. Wij zitten in het proces. Gisteren hebben een aantal gemeenten nog geen besluit genomen. Mondjesmaat neemt de ene na de andere gemeente een besluit. Zo gaat het proces. Wij hebben dit nog niet besproken in de commissie. Aan het einde van de commissievergadering kunnen wij zeggen of het wel of niet besluitrijp is. Dan kunnen wij pas kiezen of wij het in juli of in september in de Staten bespreken.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg heeft nog een interruptie aangevraagd, maar ik stel vast dat er weinig nieuwe argumenten aan het debat worden toegevoegd. Heeft u nog nieuwe argumenten?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ja, dat heb ik. Ik hoor de heer Bart een aantal keren de tijdigheid noemen. Is hij het met mij eens dat tijdigheid voor een gemeente een ander moment kan zijn dan tijdigheid voor een middenbestuur, zoals de provincie?

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor bijval van mevrouw Hoek. Het was zeker niet mijn bedoeling om u te chanteren, mevrouw Hoek; daarin wil ik u geruststellen. Dan op de vraag van de heer Van den Dikkenberg. De tijdigheid kan een ander moment zijn. Dat is in sommige dossiers zeker het geval. Bij de RES gaat het over een interbestuurlijk overleg waarbij je allemaal op gezette momenten met elkaar aan tafel gaat. Dan is het handig dat je bij de democratische vertegenwoordigers hebt opgehaald wat je als input naar de tafel meeneemt. In dit geval is het verstandig dat de provincie op hetzelfde moment een beslissing neemt als gemeenten en dat de Staten voorbereiden wat zij willen inbrengen in de RES en wat zij willen toevoegen aan het concept-bod. Als de

Staten dit op een later moment doen, dan is dit wellicht te laat en kunt u de gedeputeerde niet meegeven wat hij namens de Staten in dat overleg moet inbrengen.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg mag nog een opmerking maken. Daarna ga ik over naar de heer De Droog om het debat af te ronden.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! In de antwoorden die de heer Bart gelezen had staat dat het amenderen van dit voorstel niet zoveel waarde heeft, omdat er aan de boden weinig gesleuteld kan worden. Daarnaast staat er dat wij het eens zijn met het insturen van het regio-bod. Dat terwijl onze 26 partners daarover nog geen uitspraak hebben gedaan. Daardoor kan de provincie daarin een dwingende stem hebben over wat wij niet willen als samenwerkingspartner. Ziet de heer Bart het verschil in tijdigheid?

De VOORZITTER: Mijnheer Van de Dikkenberg, ik ga de heer Bart niet opnieuw de gelegenheid geven om het woord te voeren. U mag uw zin afmaken en daarna ga ik door met het debat.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Een interruptie is altijd in tweeën. Mijn voorstel is om dat te handhaven. Mijn vraag is: ziet de heer Bart dit verschil niet als het bod inhoudelijk niet veranderd kan worden?

De VOORZITTER: U heeft gelijk. De heer Bart krijgt als laatste het woord.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik zal het kort houden. Er is wel degelijk een verschil tussen amenderen en moties indienen. Wij kunnen nog steeds een inhoudelijk debat voeren waarin wij zaken kunnen meegeven. De inzending voor het nationaal programma voor 1 juni is een ander proces dan het bod dat op 1 oktober wordt ingezet. Het voeren van het debat voor de zomer heeft wel degelijk nut, want daarmee kunnen wij input leveren voor het verdere vergadertraject. Zoals gezegd is dit geen definitief bod. Er komt nog een heel interbestuurlijk traject dat daarin doorgaat. Daarin kunnen wij al input leveren. Het lijkt mij zonde als de gehele Staten deze kans laten lopen.

De VOORZITTER: Tot slot geef ik het woord aan de heer De Droog.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik stel vast dat wij via dit medium een prima debat met elkaar kunnen voeren. In juni hebben wij voldoende ruimte om de vragen door te nemen waar aan GS en ambtenaren veel tijd hebben besteed. Sterker nog, wij hebben een week extra gehad om deze antwoorden te lezen.

De concept-RES ligt er. De Staten kunnen hierover een eigenstandig oordeel hebben. In de uitwerking richting RES 1.0 gaan wij het gesprek aan om alle argumenten daarin mee te nemen en volgend jaar concreet te maken wat daarin gebeurt. Ik kijk daar van harte naar uit. Wij kunnen het debat volgende maand prima voeren. Het is niet nodig om dat steeds verder uit te stellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek heeft een interruptie. Als eerste heeft de heer Van Schie een punt van orde.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dat ordepunt wilde ik maken aan het eind van het betoog van de heer De Droog. Laat mevrouw Hoek eerst interrumpen. Dan kom ik daarna met het punt van orde.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Het klopt dat wij langer de tijd hebben gehad om naar de vragen en de antwoorden te kijken, zodat wij in juli de commissiebehandeling kunnen houden. Daar ben ik niet tegen. Echter, in de motie staat dat in de statenvergadering het besluit genomen wordt. Dat kan niet ten opzichte van de commissie die wij nog moeten houden. Aan het einde van de commissie zeggen wij of het wel of niet besluitrijp is. Als u de onderste zin uit de motie haalt, dan is de motie overbodig.

De VOORZITTER: Wil de heer De Droog nog reageren op mevrouw Hoek of kunnen wij naar de heer Van Schie?

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek maakt een punt. Daarover zijn wij het niet eens op dit moment. Wij zien dit graag behandeld voor de zomer, mede door allerlei argumenten die ik tevens door andere partijen voorbij heb horen komen in dit gesprek.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Schie voor zijn punt van orde.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik zou graag nog de mening horen van de vice-voorzitter van het presidium over de consequenties van deze motie vreemd aan de orde van het dag voor het werk en de status van het presidium.

De VOORZITTER: Mevrouw Keller is de voorzitter van het presidium en het kan zo zijn dat wij een vice-voorzitter hebben. Van wie wilt u iets horen?

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik dacht dat u de voorzitter van het presidium bent en dat mevrouw Keller de vice-voorzitter is.

De VOORZITTER: Was het maar zo'n feest.

De heer VAN SCHOIE (VVD): Ik hoor graag de mening van mevrouw Keller, want zij heeft gisteravond de brief gestuurd waarin zij het proces schetst zoals het presidium het wenselijk acht. Deze motie fietst daar doorheen. Ik zou graag vanuit haar perspectief horen wat er gebeurt als deze motie wordt aangenomen en wat dat vanuit het perspectief van het presidium betekent voor de volgende taakopvatting van het presidium.

De VOORZITTER: Een punt van orde gaat over de orde van de vergadering. Dit is een vraag die in het debat gesteld had kunnen worden. Ik ben vandaag de moeilijkste niet.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Daarmee ben ik het oneens. Wij hebben een gedachtewisseling tussen partijen gehad. Het presidium staat daarboven. Het is ongewenst om deze vraag tijdens het debat te stellen. Daarom heb ik tot het eind van het debat gewacht met deze vraag.

De VOORZITTER: Ik geef mevrouw Keller het woord.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De mail van het presidium is gisteravond gestuurd zodat alle partijen een bijdrage kunnen leveren in de besluitvorming, omdat het een bijzonder besluit is van het presidium. Als in een commissie wordt besloten dat een statenvoorstel niet rijp is voor beraadslaging in PS, dan wordt een statenvoorstel teruggestuurd naar de gedeputeerde. Het kwam erop neer dat de juiste procedure niet gevolgd was daarin. Daarom hebben wij dit advies richting de commissie gegeven. Het gevolg van het aannemen van deze motie is dat het teruggaat naar de commissie.

De VOORZITTER: Ik zie dat de heer Dercksen nog een interruptie wil plegen. Daarvoor krijgt hij de gelegenheid. Eerste heb ik een aanvulling op de voorzitter van het presidium. Aan het begin van het debat heb ik gezegd dat de motie vreemd aan de orde van de dag en de interventie van het presidium nadrukkelijke adviezen zijn voor de commissie om zich te beraden over de hervatting van de beraadslagingen met oog voor wat het presidium graag wil. Het presidium wil namelijk een advies krijgen van de commissie op welke wijze het voorstel kan worden behandeld. Voor het presidium is het een belangrijk punt dat de beraadslagingen niet zijn afgerond en niet van een perspectief zijn voorzien door de gedeputeerde. Dat komt meestal in de tweede termijn. Dat geeft een lockdown-situatie rond dit voorstel.

Het reglement van orde van PS biedt dat de statenmeerderheid de gelegenheid heeft om een punt op de agenda te zetten, ongeacht of dat punt behandeld is in de commissie of anderszins. Het is echter belangrijk voor een debat dat de commissie in twee termijnen aan bod komt voordat daarover in de Staten wordt gesproken. Dat kan anders, maar mijn advies is dat dit niet de voorkeur verdient vanwege de inhoud. Zowel de motie vreemd aan de orde van de dag als de interventie van het presidium geven het advies aan de commissie om zich te beraden en het werk te hernemen op de wijze waarop de commissie denkt dat dit verstandig is.

Ik geef de gelegenheid aan de heer Dercksen om een interruptie te plegen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De conclusie is dat het weer wordt voorgelegd aan de commissie. Dan is het niet uitgesloten dat de commissie hetzelfde vindt als de vorige keer dat zij hierover sprak. Ik waag te betwijfelen of deze motie zinvol is.

De VOORZITTER: Dat zullen wij zien. De commissie gaat over haar eigen huishouding. Dat gezegd hebbende gaan wij bij de stemming kijken hoe de Staten over deze motie vreemd aan de orde van de dag denken.

### **Motie vreemd aan de orde van de dag Bescherm de Utrechtse Heuvelrug, ingediend door FvD.**

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat ik de heer Berlijn het woord mag geven.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! In de RES wordt de Utrechtse Heuvelrug als locatie aangewezen voor het plaatsen van enorme windturbines. Er klinkt veel kritiek op deze locatiekeuze vanuit inwoners, omwonenden, milieuverenigingen, politieke partijen en anderen. Wij hebben een petitie gestart die binnen een week al bijna 1.500 keer ondertekend is. Wij denken dat het heel goed is om de Utrechtse Heuvelrug als locatie voor windturbines uit te sluiten. Dat wil niet zeggen dat wij vooruitlopen op allerlei plannen, maar het uitsluiten van deze locatie maakt het makkelijker voor de rest van het traject; beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. De Utrechtse Heuvelrug heeft niet alleen provinciaal belang, maar overstijgt de hele regio. Daarover moeten wij zorgvuldige afwegingen maken. Als daar al zoveel kritiek op is, dan moeten wij die locatie uitsluiten. Het plaatsen van windturbines heeft een te grote impact op dit gebied.

### **Motie M19 vreemd aan de orde van de dag (FvD): bescherm de Utrechtse Heuvelrug**

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op woensdag 27 mei 2020;*

*constaterende dat:*

- *in de RES U16 en RES Amersfoort staat dat de Utrechtse Heuvelrug een locatie is waar windturbines geplaatst kunnen worden;*
- *de Natuur en Milieufederatie Utrecht oproept tot het beschermen van de kwetsbare natuur op de Utrechtse Heuvelrug en het plaatsen van windturbines in het gebied ontraadt;*
- *de stichting Milieuzorg Zeist e.o. bezwaren heeft tegen het plaatsen van windturbines op de Leusderheide vanwege de ecologische betekenis van het gebied;*
- *de (digitale) reacties van inwoners van de regio Amersfoort op het plan voor de RES Amersfoort overwegend negatief zijn;*
- *de petitie die door de fractie van het Forum voor Democratie is gestart tegen het plaatsen van windturbines op de Utrechtse Heuvelrug massaal wordt ondertekend;*

*overwegende dat:*

- *de plannen voor de RES niet tot stand zijn gekomen in co-creatie met omwonenden van de Utrechtse Heuvelrug;*
- *het belang van nationaal park de Utrechtse Heuvelrug de provincie overstijgt;*

- *het plaatsen van windturbines die een impact op het landschap en de natuurbeleving zullen hebben een groot draagvlak vraagt;*

*spreken als Provinciale Staten uit:  
om geen windturbines op de Utrechtse Heuvelrug te plaatsen.*

*En gaan over tot de orde van de dag.*

De VOORZITTER: De motie vreemd aan de orde van de dag wordt toegevoegd aan het statensysteem en maakt deel uit van de beraadslaging. Dan kijk ik naar gedeputeerde Van Essen voor een reactie.

De heer VAN ESSEN (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het is goed om te memoreren dat de extra vergadering waarvoor wij vandaag bij elkaar komen op deze unieke wijze, oorspronkelijk was ingepland voor het debat en de besluitvorming van de concept-RES. In de commissie heeft de fractie van het FvD aangegeven nog niet over dit onderwerp te willen spreken en de bespreking te willen uitstellen tot na het zomerreces. Als ik deze motie zie dan lijkt het erop dat de FvD-fractie dit onderwerp inmiddels dusdanig urgent acht dat zij daar niet op wil wachten en middels een motie vreemd aan de orde van de dag dit onderwerp wil bespreken. Ik vind het ingewikkeld om dat met elkaar te rijmen.

Dan de inhoud van de motie. Ik ben verheugd dat de regio Amersfoort met de concept-RES laat zien dat zij invulling wil geven aan de afspraken uit het klimaatakkoord. Het is verstandig dat de regio Amersfoort daarin op voorhand de opties breed verkent. De regio heeft op basis van landschappelijke analyses, consultatie van 'stakeholders', netwerkanalyses van het elektriciteitsnet en de kaders van de ontwerpomgevingsvisie en -verordening zoekgebieden in beeld gebracht. Op basis daarvan zullen de mogelijkheden en de onmogelijkheden in de fase na RES 1.0 verder worden uitgewerkt. Overigens is er altijd mogelijk dat een dialoog met inwoners en vervolgesprekken met stakeholders worden aangegaan. De impact op het landschap, de natuurbeleving en de natuurwaarde zullen daarin aan de orde komen.

Hetzelfde geldt specifiek voor de plannen voor het defensieterrein op de Utrechtse Heuvelrug. Deze dialogen zullen naar mijn mening profiteren van de aanwezige kennis van bijvoorbeeld het NMU en SMZ en van anderen. De provincie doet mee in dat proces, maar het past de provincie niet om een specifieke locatie op voorhand uit te sluiten los van de provinciale kaders. Dat lijkt mij geen verstandige route om te bewandelen.

Overigens maak ik er geen geheim van dat de energietransitie gevolgen zal hebben voor het aanzien van het landschap; het landschap zal op onderdelen veranderen. Een zorgvuldige inpassing van de energieopgave heeft daarom onze nadrukkelijke aandacht. Gemeenten hebben hiervoor nadrukkelijke aandacht. De provinciale kaders hiervoor geven uw Staten mee in de Omgevingsvisie en -verordening. Het is niet logisch om de kaders mee te geven voor een specifieke locatie via een motie vreemd aan de orde van de dag. Kortom, ik acht de voorliggende motie vreemd aan de orde van de dag voorbarig en moet deze daarom ontraden.

De VOORZITTER: Zijn er leden van PS die op het voorstel van het FvD willen reageren? Tot slot krijgt de heer Berlijn het woord.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks kan zich vinden in het idee dat deze motie voorbarig is. Het is wel zinvol om mee te nemen in de discussie over de RES die wij aankomende maand gaan voeren. Momenteel loopt de discussie over zoeklocaties. Voor elke locatie moet een gedegen toets plaatsvinden voor de natuurwaarde. Het is goed dat de NMU daarvoor aandacht vraagt. Het NMU zegt in haar brief over de RES-Amersfoort: "Zet in op ruimere zoekgebieden zodat de kans groter wordt dat de ambitie voor 2030 gehaald wordt." Daar zit een grotere zorg van de NMU dan bij het feit dat wij de natuurtoetsen gaan doen. Het is zinnig om te luisteren naar de NMU. Laten wij dan het volledige plaatje van de NMU daarbij te betrekken.



Participatie vinden wij belangrijk, maar het is zinvol om dit te doen wanneer wij naar concrete plannen toegaan. Op dat moment is het belangrijk dat wij voldoende inzetten op lokale energiecorporaties, zodat de mensen met een kleine beurs kunnen meeprofiteren. Op dat punt zijn wij nog niet.

Ik heb gekeken naar de petitie. Het is goed dat er vanaf onderop bewegingen komen om je te mengen in het debat over de energietransitie. Dat is goed en zinvol. Het is wel jammer dat 75% van alle ondertekeningen anoniem was en dat daarnaast een flink deel kwam uit Amsterdam, Tilburg of Breda. Dat lijkt mij niet het juiste lokale participatietraject dat wij voor ogen moeten hebben. Laten wij het goed doen als er concrete plannen liggen. Deze plannen zijn er nog niet. Daarom stemt GroenLinks tegen deze motie.

Mevrouw VAN ULZEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft net een pleidooi gehouden voor het volgen van de reglementen van orde. Dat doen wij bij deze motie vreemd aan de orde van de dag opnieuw. In die zin is het een voorbarige motie en gaan wij dat bespreken in de commissie. De gedeputeerde sprak over de NMU, maar die stukken waren allemaal buiten de tien werkdagen aanwezig in het systeem. Dat vind ik noemenswaardig. Als wij een goed gesprek willen voeren, dan moeten de stukken op tijd geleverd worden.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Er is al veel gezegd en ik sluit mij aan bij de woorden van GroenLinks en de VVD.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 kan zich herkennen in de woorden van GroenLinks. Ik herken mij in de woorden van het FvD over zorgvuldigheid, maar deze motie beschouw ik niet als zorgvuldig. Dit noem ik rigoureuus. Wij herkennen de kwaliteit van de Utrechtse Heuvelrug. Voor de energietransitie is het echter belangrijk dat wij ruimte houden, zodat wij komend jaar in maatwerk gaan kijken wat waar mogelijk is. Wij gaan liever de kaders afwegen dan op voorhand een locatie uitsluiten.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Na de discussie over de motie vreemd aan de orde van de dag onder het vorige agendapunt is de PvdA-fractie verbaasd over de motie vreemd aan de orde van de dag onder dit agendapunt. Het FvD is een van de partijen die de vaststelling van de concept-RES wil uitstellen tot na de zomer; een vaststelling die door PS niet verplicht is. Wel wil het FvD de provincie de gelegenheid geven om tijdig aan te geven welke vorm van duurzame energieopwekking wij waar willen en hoe wij dat willen.

Een petitie is opgezet door het FvD. Deze wordt ingebracht als een argument voor het ontbreken van draagvlak in de regio. De heer Bart noemde reeds dat de meerderheid van de ondertekenaars anoniem is en de rest voor een groot deel niet in de buurt van de Utrechtse Heuvelrug woont. Ik zie ondertekenaars uit Venlo, Roosendaal, Haarlem, Emmeloord en Schildwolde.

Wij begrijpen wel dat de bewoners van de Utrechtse Heuvelrug kritisch staan tegenover de komst van windmolens. In het Groene Hart waar ik woon kijk ik ook liever niet tegen windmolens aan. Helaas is de tijd van 'liever niet' voorbij. Als wij een leefbare aarde willen doorgeven aan de komende generaties, dan moeten er keuzes gemaakt worden.

De concept-RESsen van de U16 en Amersfoort besluiten niet tot het plaatsen van windmolens. Er worden slechts zoeklocaties in beeld gebracht. Een aantal van die locaties zou in de praktijk ongeschikt lijken of de natuurtest niet doorstaan. Bovendien zal er nog een uitgebreide participatie plaatsvinden. De PvdA is niet overtuigd door de argumenten van het FvD en vindt de motie voorbarig.

De heer DE HARDER (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie kan zich aansluiten bij de woorden van GroenLinks en de PvdA. De verbazing over het indienen van deze motie nadat wij de bespreking van de RES net hebben uitgesteld, is bij ons groot. Wij zullen de motie niet steunen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Met grote verbazing heb ik geluisterd naar mensen die spreken over het zorgvuldig inpassen van 240 meter hoge molens die het landschap, de natuur

en de biodiversiteit vernietigen en mensen ziek maken. Elke molen minder is winst. Overigens hebben de molens geen enkel effect. Dat weet iedereen intussen.

Ik verbaas mij tevens over de woorden van de heer Bart en mevrouw Lejeune over de petitie. Ik krijg de indruk dat ik mijn motie om een referendum te houden moet indienen, want opeens heeft iedereen de mond vol van participatie. Ik ga ervan uit dat zij de volgende keer mijn motie zullen steunen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD zal met een stemverklaring komen over deze motie.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Inhoudelijk is de SGP het zeer eens met de motie van het FvD; windmolens horen niet in Utrecht. Toch vinden wij de motie onvoldoende onderbouwd om te steunen. Voor de SGP staat boven water dat alle gebieden bij moeten dragen aan de energietransitie die zo gewenst is door links. De natuur, infrastructuur, landbouw; alle gebieden die wij hebben. Derhalve sluiten wij geen opties uit bij een gelijkblijvende doelstelling. Dat gaat ten koste van bijvoorbeeld een agrarisch gebied of infrastructuur. Deze motie loopt vooruit op het proces. Daarom houden wij graag de handen vrij om een afweging te maken in gebieden. Het is voor ons primair aan gemeenten om locaties aan te wijzen of af te voeren. Daarin moeten wij ons in het eerste debat niet mengen. Het signaal van 1.384 handtekeningen nemen wij zeker mee in het debat over de ruimtelijke kaders.

De VOORZITTER: Mevrouw Lejeune heeft een interruptie op uw betoog.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor de heer Van den Dikkenberg een tamelijk onzinnige opmerking maken waar ik graag op reageer. Hij zei namelijk: "De energietransitie die zo gewenst is door links." Door het maken van deze opmerking denk ik dat de heer Van den Dikkenberg er heel weinig van begrepen heeft.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij heb ik het wel aardig begrepen en heeft een aantal mensen de behoefte om de energietransitie aan te grijpen als argument om de aarde te redden. Daarbij moeten wij kijken naar het totale gebruik van de aarde. De manier waarop wij de energietransitie inzetten draagt daar niks aan bij.

De VOORZITTER: De heer Boswijk heeft een interruptie aangevraagd.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik voel dat het CDA hierop wordt aangesproken. Wij zijn een middenpartij: links noch rechts. Wij voelen de verantwoording om de schepping schoner en beter over te dragen aan onze volgende generatie. De energietransitie is daarvan een onderdeel. Er zijn delen waarover ik wat minder enthousiast ben, zoals biomassa en windmolens. Dat ontslaat ons niet van de verplichting om tijdig beslissingen te nemen. Hoe kijkt de SGP daar naar?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! 'De schepping beter achterlaten dan dat je deze hebt aangetroffen' zijn woorden uit mijn hart. De uitgangspunten van een RES en de windturbines en zonnepanelen zijn echter een drama voor de schepping. Het CDA zou daaraan niet mee moeten willen werken.

De VOORZITTER: Dit is voldoende voer voor het echte debat over de RES dat ooit zal komen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Het is ironisch, maar het coronavirus draagt bij aan een schoner klimaat. Wij kunnen kijken wat wij eraan kunnen doen dat wij het zo houden. Windmolens leveren daaraan geen bijdrage.

In het coalitieakkoord staat al jaren dat het draagvlak van onderaf moet komen. Dat is het uitgangspunt. Je kunt beginnen met het benoemen van de locaties. Als daarvoor geen draagvlak is, dan dienen wij dat te respecteren. Dat staat in het coalitieakkoord.

Er komen steeds meer signalen dat windmolens achterhaald zijn en niet leveren wat men dacht. Er vindt meer vervuiling plaats door windmolens dan dat ze energie opwekken. Wij kunnen er niet vroeg genoeg mee zijn om signalen af te geven als er een roep komt vanuit de maatschappij dat zij dit niet wil. Daar dienen wij naar te kijken en te luisteren. 50Plus zal deze motie steunen.

De VOORZITTER: De heer Bart wil interrumpen op uw betoog.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het eens met het betoog van mevrouw Hoek dat wij moeten luisteren naar een roep van onderaf. Vindt u een roep vanuit het FvD-journaal een roep van onderaf in de omgeving of is dat iets anders?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Het gaat over het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Het is in de buurt en van onderaf. Zo ervaar ik dat.

Mevrouw BITTICH (DENK): Mijnheer de voorzitter! De DENK-fractie zal straks met een stemverklaring komen.

De VOORZITTER: Tot slot krijgt de indiener de heer Berlijn het woord.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb behoorlijk meegeschreven. De gedeputeerde begon met de flauwe opmerking dat hij het moeilijk vond te rijmen dat wij de RES-bespreking willen uitstellen en ondertussen het landschap willen beschermen. Het is onbegrijpelijk dat hij dat ingewikkeld vindt.

Er is heel vaak gezegd dat het een voorbarige motie zou zijn en dat er zorgvuldige afwegingen gemaakt moeten worden. Mij lijkt het heel simpel: als wij een kwetsbaar natuurgebied niet kunnen uitsluiten als locatie voor windturbines, dan is er niks meer heilig in deze provincie.

De heer Bart sprak over de NMU en haalt iets helemaal uit de context. De NMU zegt letterlijk: "De kwetsbare natuurgebieden zijn niet robuust genoeg om te dienen als locatie voor windturbines." U spreekt over draagvlak en dat onze petitie ondertekend zou zijn door mensen uit Amsterdam en de wijde omtrek. Dat is alleen maar mooi, want het betreft een nationaal park.

De VOORZITTER: De heer Bart wil een interruptie plegen.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De heer Berlijn zegt dat ik iets uit de context haal, terwijl ik u zojuist de context schep van de hele brief van de NMU. U haalt daar een zin uit die u in het dictum van de motie zet. Ik geef vervolgens aan dat er een hele brief is van de NMU waarin zij aangeeft dat er naar het totale plaatje gekeken moet worden. In het totale plaatje wil de NMU nog een ruimere ontwikkeling zien in de regio Amersfoort. Vervolgens zegt u tegen mij dat ik iets uit de context haal. Waar komt uw zin vandaan?

De VOORZITTER: De heer Berlijn mag op deze vraag reageren en daarna zijn betoog afronden.

De heer BERLIJN (FvD): Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat de heer Bart de brief van de NMU nog eens goed moet lezen.

Ik was gebleven bij het draagvlak voor de petitie. Dit geeft aan dat het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug een belangrijke rol speelt in een groter gebied dan de provincie. Kortom, als wij de Utrechtse Heuvelrug niet als locatie kunnen uitsluiten, dan is er niks meer heilig. Dan is de keuze gemaakt om het landschap en het aanzien van Utrecht te verpesten.

De VOORZITTER: Dan stel ik vast dat wij aan het eind gekomen zijn van de beraadslagingen over de motie vreemd aan de orde van de dag. Wij zijn door de bespreking van onze agendapunten. Ik schors de vergadering om u de gelegenheid te bieden om zich voor te bereiden op de stemverklaringen en de stemming. Op het moment dat ik de vergadering heropen, gaan wij vaststellen wie allemaal aan de

vergadering deelnemen. Is het goed dat ik de vergadering om 16.45 uur heropen of heeft u meer tijd nodig dan ruim een kwartier?

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Iets meer tijd zou wel fijn zijn. Mijn voorstel is om 16.50 uur de vergadering te heropenen.

De VOORZITTER: De heer Van Schie stel voor om de vergadering om 16.50 uur te hervatten. Ik zie geen bezwaar. Ik schors de vergadering tot 16.50 uur.

*Schorsing van 16.27 uur tot 16.50 uur.*

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Voordat wij beginnen met de stemverklaringen en de stemming gaan wij de aanwezigheid van de Statenleden vaststellen. Ik geef daartoe het woord aan de griffier.

*Vaststellen van de aanwezigheid van de leden.*

De VOORZITTER: Dank aan de leden voor het melden van hun presentie. Ik stel vast dat de voltallige Provinciale Staten aanwezig is. Dat is een goed bewijs dat het fijn is dat wij digitaal kunnen vergaderen en iedereen kunnen laten deelnemen aan de besluitvorming.

### **Stemverklaringen.**

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de stemverklaringen. Ik geef de fractievoorzitters van de partijen aflopend naar grootte het woord om eventuele stemverklaringen af te leggen. Het woord is aan mevrouw Boelhouwer.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Voor GroenLinks zal de heer Bart de stemverklaring voorlezen.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks heeft een stemverklaring bij het amendement A14 over het betaald parkeren. GroenLinks is een voorstander van betaald parkeren, zeker in deze situatie met de te bouwen parkeergarage. Wij kunnen ons echter vinden in de lijn van de gedeputeerde dat in breder verband gekeken wordt naar betaald parkeren bij alle parkeerlocaties van de provincie. De P+R Breukelen valt hieronder. Daarom stemmen wij vandaag tegen dit amendement.

GroenLinks heeft een stemverklaring over de moties M18 en M19 vreemd aan de orde van de dag. Uit de gesprekken blijkt dat het maatschappelijke debat over de RES al loopt. De motie M18 refereert daar duidelijk aan. Wij vinden het zonde dat Provinciale Staten zichzelf in dat debat buitenspel zet. Dat is wel wat dreigt te gebeuren. Het debat bij de motie M19 wordt bij ons alweer inhoudelijk gevoerd. Blijkbaar liggen de bouwstenen voor dat debat er al wel. GroenLinks blijft haar hand uitsteken naar partijen die zich zorgen maken. Daarbij hoort het voeren van een goed en tijdig debat in de provincie vanuit de verantwoordelijkheid van het democratisch orgaan.

De heer DE JAGER (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft een stemverklaring bij agendapunt 15 over de uitbreiding van de P+R Breukelen. Het zal u niet verbazen dat de VVD voor het staten-voorstel zal stemmen. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat deze P+R uitbreiding slechts de eerste stap is op weg naar de concretisering van het OV-knooppuntenbeleid. Toch blijven wij zeer benieuwd naar wat dit OV-knooppuntenbeleid op termijn gaat betekenen voor het stationsgebied van Breukelen. In het bijzonder voor de mogelijkheden van woningbouwontwikkeling en bedrijfsmatige activiteiten. Wij verwachten dat het college hierover op niet al te lange termijn duidelijkheid kan geven. In aanvulling daarop zal de VVD tegen het amendement A14 stemmen en tegen de motie M17.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Er is al veel gezegd in dit debat wat ik niet zal herhalen. Het is wel relevant dat wij veel gesprekken hebben gehad over hoe wij met elkaar omgaan.

De cultuur vinden wij belangrijk. Het is jammer dat er vandaag zoveel tijd is besteed aan een procesvoorstel. Dat was niet nodig geweest als wij de juiste wegen bewandelen, zodat de inhoud tot zijn recht komt. Dat stelt ons teleur. De VVD zal tegen de motie M18 vreemd aan de orde van de dag stemmen.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! Het FvD heeft geen nadere stemverklaringen.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA heeft een stemverklaring bij de motie M19 vreemd aan de orde van de dag. Wij zijn bezig met de RES 1.0, waarbij is gekeken wat maximaal mogelijk is. De volgende stap is het vaststellen waar de windmolens en zonneweides wenselijk of onwenselijk zijn. Later zal de ruimtelijke impact worden besproken. Hier ligt in eerste instantie de bal bij de gemeente. Deze motie is dus prematuur. Dit is geen goede inhoudelijke en getimede motie. Het is eerder een 'promotie', zoals Lubach dat formuleerde. Er wordt gezegd dat het CDA niks geeft om de landschappelijke kwaliteit; in dit geval van de Utrechtse Heuvelrug. Democratie is echter niet voor bange mensen, dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 heeft een stemverklaring bij de motie M18 vreemd aan de orde van de dag. D66 spreekt de wens uit dat de Staten zich de komende tijd richten op zijn taak om een inhoudelijk debat te voeren en besluiten te nemen in plaats van ordedebatten te voeren en besluiten uit te stellen. D66 zal voor deze motie stemmen.

Mevrouw LEJEUNE (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Als wij de motie M18 vreemd aan de orde van de dagn steunen, dan kunnen wij daarna zo snel mogelijk praten over de onderwerpen die de motie M19 vreemd aan de orde van de dag beoogt. De motie M19 is daardoor overbodig.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie heeft een stemverklaring bij het statenvoorstel gebiedsontwikkeling Salmsteke. De ChristenUnie stemt in met een mooi dijkversterkingsprogramma dat met diverse partners en als integraal programma tot stand is gekomen. Naast de toegankelijkheid is de verkeersveiligheid voor onze fractie een heel belangrijk punt. Het is niet minder dan noodzakelijk dat bij een verwachte verkeerstoename GS in zal zetten op de optimale verkeersveiligheid voor langzaam verkeer ten opzichte van het gemotoriseerde verkeer. Wij zien dit graag terug in de toegezegde verkeersvisie die in een later stadium naar PS komt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De PVV heeft geen stemverklaringen.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD heeft een stemverklaring bij de motie M19 vreemd aan de orde van de dag. De PvdD is tegen het plaatsen van windmolens in natuurgebieden. De motie brengt ons wel wat in verlegenheid, omdat wij de timing hoogst ongelukkig vinden. Wij zullen toch voor deze motie stemmen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP heeft een stemverklaring bij het amendement A14 van de PvdD over de P+R Breukelen. De SP is niet tegen betaald parkeren, maar de provincie hoeft dat niet te regelen. Gemeenten kunnen dat zelf regelen. Daarom stemt de SP tegen dit amendement.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! De SGP heeft een stemverklaring bij de motie M17. Het is een sympathiek idee om de aanpak van de bocht naar voren te halen. Wij volgen echter de lijn van de gedeputeerde dat dit een gemeentelijke weg is waarin wij ons niet moeten mengen. De gemeente moet hierin de leiding hebben. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De SGP zal tegen de motie M18 vreemd aan de orde van de dag stemmen. Deze motie volgt het reglement van orde niet. De warm bedoelde woorden klonken kil in aankondigingen en stemverklaringen van deze motie.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus zal tegen de motie M18 vreemd aan de orde van de dag stemmen vanwege het tweede punt in het dictum, namelijk dat de behandeling wordt gea-gendeerd voor de statenvergadering van juli 2020. Als wij deze motie aannemen, dan moet dit gebeu-ren. 50Plus is het daar niet mee eens.

50Plus zal de motie M17 over het aanpassingen van het plein in Breukelen steunen. Daarbij maak ik de opmerking dat de gedeputeerde mij niet goed heeft begrepen. Als de P1 ontwikkeld wordt als par-keergarage, dan moeten alle auto's over het plein van het busstation. Kijk maar op Google Earth, dan kunt u dat allemaal zien. Ik maak mij er grote zorgen over dat de gedeputeerde niet begrijpt waar ik het over heb. Je kunt alleen via het busstation bij de parkeergarage komen. Ik stem voor de motie M17 om eerst de aan- en afrijdroutes te verbeteren alvorens de parkeergarage ontwikkeld wordt.

50Plus zal voor de motie M19 vreemd aan de orde van de dag stemmen, omdat 50Plus draagvlak hoog in het vaandel heeft. Dit staat tevens in het coalitieakkoord. Daaraan dienen wij ons te houden, anders houd je de inwoners voor de gek.

50Plus zal tegen het amendement A14 stemmen vanwege het betaald parkeren.

Mevrouw BITTICH (DENK): Mijnheer de voorzitter! DENK heeft een stemverklaring bij de moties M18 en M19 vreemd aan de orde van de dag. De motie M18 is ongemakkelijk, omdat mijn commis-sielid heeft laten weten waar hij staat. Daar had de beslissing genomen moeten worden in plaats van in de statenvergadering. Ik zal zijn beslissing daarin volgen en tegen de motie stemmen. Hiermee zeggen wij dat het debat over de RES uitgesteld moet worden en dat wij niet over de motie M19 gaan stem-men. Daarom zal DENK tegen de motie M19 stemmen.

De VOORZITTER: Wij zijn aan het einde gekomen van de stemverklaringen en gaan over tot de stemming.

### **Stemming.**

De VOORZITTER: Ik zal duidelijk onder woorden brengen waarover wij gaan stemmen. Door de griffier is in de chat helder gemaakt dat de twee moties vreemd aan de orde van de dag de nummers M18 en M19 hebben gekregen. De motie M18 gaat over de orde van de behandeling van de RES en de motie M19 gaat over de windmolens op de Utrechtse Heuvelrug. Bij de stemming zal ik dit herhalen, zodat hierover geen misverstand kan ontstaan.

Bij de stemming ga ik elke fractievoorzitter vragen hoe haar of zijn fractie stemt. Daarna zal ik vragen of leden van de fractie anders wensen te stemmen. Als eerste is aan de orde de stemming over het sta-tenvoorstel uitbreiding P+R Breukelen. Ik begin met het amendement A14.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A14. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van het FvD en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel uitbrei-ding P+R Breukelen, PS2020MM05, met de aantekening dat de fractie van de PvdD geacht worden te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten verwerpen de motie M17. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdD, SP, 50Plus en DENK.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A15. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van het CDA, D66, PvdD en SP.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel wijzi-ging Gemeenschappelijke Regeling RRRK t.b.v. eventuele tweede herbenoeming lid/directeur RR, PS2020BEM06, met de aantekening dat de fracties van het CDA, D66 en SP geacht worden te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M18 vreemd aan de orde van de dag. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, FvD, PVV, SP, SGP, 50Plus en DENK.

Provinciale Staten verwerpen de motie M19 vreemd aan de orde van de dag. Voor de motie hebben gestemd de fracties van het FvD, PVV, PvdD en 50Plus.

### **Sluiting.**

De VOORZITTER: Wij zijn aan het eind gekomen van onze eerste digitale vergadering. Ik complimenteer u voor de wijze waarop u aan de vergadering heeft deelgenomen en de tijd waarin wij deze vergadering hebben afgerond. Het is mooi dat wij dit met elkaar hebben gedaan. Ik dank de griffie en de mensen van de ICT die dit mogelijk hebben gemaakt. Op deze wijze hebben wij het democratische proces kunnen volvoeren voor een aantal besluiten. Heel veel dank daarvoor.

Ik wens u altijd wel thuis en nodig u uit om een glaasje te drinken om over de vergadering na te praten. Dat zit er deze keer niet in. Dat glaasje kunt u thuis nuttigen. Daarbij wens ik u genoeg en plezier. Ik hoop u snel weer via het scherm te zien. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.

*Einde van de vergadering om 17.33 uur.*

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 8 juli 2020.

De voorzitter,

De griffier,